

HELSINGIN KUVALEHTI

N:o 2

KUVALLINEN AIKAKAUSLEHTI

1910

Helsingin Valimo Osakeyhtiö

Helsingissä, Fleminginkatu 34. Puhelin 38 70.

Valmistaa: **Kauppa- ja Rakennustavaroita.** Suorittaa rakennusalaan kuuluvia Valu- ja Takotöitä, Sahanraameja, Kokilliin. valettuja vaununpyöriä, Voimansiirtolaitteita, Hammaspyöriä, Hihnapyöriä. Akseleita ja Laakereita y. m. **Rauta ja Metallivalimo sekä Konopaja.**

O. Y. Karl Beus

Mikonk. 9, puh. 27 13.

Tehdas Aleksanterink. 50, puh. 61 29.

Hiomo. Niklausta.

Varastossa sairashoito- ja sidekääretarpeita, kirurgisia koneita, kääreitä, silmalaseja, kiikareja y. m.

Valmistaa keinotekoisia jalkoja ja käsivarsia, kaikelaisia ortopedisia koneita, kääreitä sekä korjauksia.

HUONEKALUJA

Suurin ja parhaiten lajiteltu varasto Suomessa, Hinnat tunnetusti halvimmat

JOHN PAISCHEFF

Helsinki, Kaivokatu 12.

Kaikenlaisia

Soitto- koneita

vanhoille ja nuorille. Maan suurin varastoja halvimmat hinnat. Suuri kuvallinen hintaluettelo lähetetään jokaiselle pyydettyä 50 pennin postimaksua vastaan.

Helsingin Uusi Musiikkikauppa
K. G. Fazer.

Aleksanterink. 38 — Puh. 14 31.

Wieniläinen Huonekaluliike Rydman & C:o,

Kaikellaisia huonekaluja, erikoisala: **Konttori- ja Wienifäiskalustoja,**

Helsinki, Aleksanterinkatu 11. Puh. 13 27.

Sisäänkäynti Lamppuliikkeestä.

Lamppumakasiini, Perustettu 1845

ALBION

Helsinki, Aleksanterink. 11.
Puh. 13 27.

Lamppuja, Lasia, Posliinia y. m.

Th. Wulff

Paperi- ja Piirustustarpeiden kauppa
Konttori- ja Toimitusvälineitä.

Pohj- Esplanadink. 43. Puh. 24 50.

Haarakauppoja:

Albertink. 13. Puh. 28 27. Neitsypolku 12. Puh. 47 55.

Pohjoismaiden Osakepankki

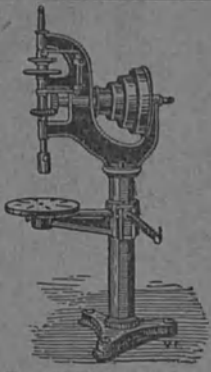
Kauppaa ja Teollisuutta varten.

Perustettu 1872. Omat varat: **Smk. 21,600,000**

Pääkonttori: Helsingissä. Haarakonttoreita: 30 paikkakunnalla.

Talletuskorko nykyään 5 %.

Toimii kaikilla säännöllisen pankkiliikkeen aloilla.

RAUTATYÖ- KONEITA

kuten Kierreleikkaussorvia, Porakoneita, Leikkuukoneita, Levysaksia, Lävistykoneita, Puristus- ja Hittauskoneita, Pyörävanteiden käristyskoneita, Kenttäahjoja, Lökkisepäntyökoneita, Kierrekoneita, Kierresorkkia, Putkityökaluja, Alasimia, Ruuvipenkkejä, Vinssejä, Ruuvinnostoväkipyöriä, Teräsakseleita, Laakereita, Hihnapyöriä, Teräslankaköysiä, Konehiehnoja, Konetiivistä y. m. toimittava Osakeyhtiö

Victor Forselius

Turku

Pyytää luettelo
No 386 yllämainituille koneille.

Puunjalostuskoneita

kuten Raamisahoja, Syrjäsaahoja, Pölkkysaahoja, Sirkkelisaahoja: Katkaisusaahoja, Sirkkelisahanakseleita, Tukinnostolaitoksia, Vannesahoja, Höyläkoneita, Jyrsikoneita, Tapinleikkukoneita, Lävistys- ja porauskoneita, Mutkanleikkukoneita, Sorvia, Puuvillakoneita, Pärehyliä, Puunpilkontakoneita, Liimankeitäjiä, Raami- ja Sirkkelisahanteriä, Höylänteriä y. m. y. m. myy

O. Y. Victor Forselius,
Turku.

Pyytää luettelo.

Osakeyhtiö Högforsin Ruukki ja Vattolan Puuhioma

toimittaa Keskuslämmitys- ja ilmanvaihtolaitoksia eri järjestelmän mukaisesti.

Kone-pesulaitoksia, Kuivauslaitoksia, Vedenlämmityslaitoksia, Höyrykyökilaitoksia, Kylpylaitoksia, Desinfioimiskoneita, Steriliseerauslaitoksia ja Höyrypannujen lämmittäjiä.

Kun tehtaaseen on laitettu erityinen osasto yllämainittujen laitteiden valmistamista varten, voidaan työt nykyaikaisten parhaimpina rakenteitten mukaisesti suorittaa halvimmilla hinnoilla.

Kolonnia (pylväitä) ja rakennusvaluotteita

— kaikkea laatua tehdään piirustusten mukaan. —

Tehtaan **Kauppavalintavaroita** myyvät maamme kaikki hyvintunnettuja hyvinvarustetut kauppiat

Postiosite HÖGFORSIN RUUKKI, HÖGFORS.
Sähkö- ja rautatieosoite: HÖGFORS, KORPI.

SUURIN VALIKOIMA Jalkineita

tunnustetusti huokeimpiin hintoihin

Hagnäasin Jalkineliike

Siltasaarenk. 12. Erottaja 19.

Huom.! Reklamienkä sisäänkäytävän yläpuolella.

Aksel Liljeforsin Makkaratehdas.

Koska makkaratehtaani nyttemmin on täydellisesti uudestaan rakennettu ja ulkomaisen mallin mukaan nykyaikaisilla laitteilla ja koneilla varustettu, tarkoituksella parantaa tavarain laatua huomioimatta puhtauden vaatimuksia, **sekä koska kaikki raaka-aineet ovat päivittäin terveystoimikunnan tarkastuksen alaiset**, toivoo allekirjoittanut edelleen luottoa yleisön puolelta ostoksia ja tilauksia tehtäessä.

Kunnioittaen.
Aksel Liljefors.

Erittäin edullista

on ostaa jalkineita

Suomen Kenkä- ja Nahkatehdas Osakeyhtiöltä

KORKEAKOSKELLA
(asema Vaasan radalla)

Vahvoja, sopivia jalkineita miehille, naisille ja lapsille. Hinnat halvat. — Myymme suuria määriä maaseuduille. Pyytää hintaluettelo. Näytepareja lähetetään pyydettyä.

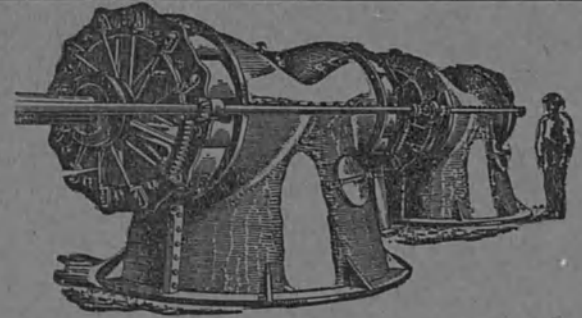
COLOR

Höyryvärjäys- & kemiallinen pesulaitos
Osakeyhtiö

AJANMUKAISIN
ERIKOISLAITOS

Liike: Hakasalmenkatu 2.
Tel. 53 93

Tehdas: Edessaari. Tel. 25 24.

Vesiturbiineja

parasta ja uusinta amerikalaisista mallia ja Francisjärjestelmää rakennamme halvalla.

Turpiinime ovat erittäin kestävä ja huolellisesti rakennetut. Siivet teemme sitkeästä teräslevystä.

Yli 200 turpiinia, yhteensä noin 22,000 hevosvoimaa, olemme jo rakentaneet tehdas-, mylly- ja sahalaitoksi sekä yksityisten kotitarpeita varten.

Vesivoiman käyttöehdotuksia ja kustannusarvioita teemme pyydettyä ilmaiseksi.

Tampereen Pellava- ja Rauta-Teollisuus-Osakeyhtiö, Tampere.

F. QVIST'in

JALKINELIIKE

Bulevardink. 6.

On varmasti parhain jalkineiden ostaja tilauspaikka, mitä voi paikkakunnalla olla. Varasto on vallan uuden-aikainen ja työ ensiluokkaista. Tilaukset ja vanhojen korjaukset tehdään sääntilteen teettäjän mielen mukaan.

Kunnioituksella

F. Qvist.

Bulevardink. n:o 6.

A.-B. K. M. BRONDIN O.-Y.

Höyryleipomo, Konditoria & Marmelaatitehdas.

20 E. Esplanaadinkatu 20. Puh. 77
Hieno kahvila. 6 huonetta.
Puh. 75 52.

HELSINGIN KUVALEHTI

N:o 2.

2 vuosikerta.

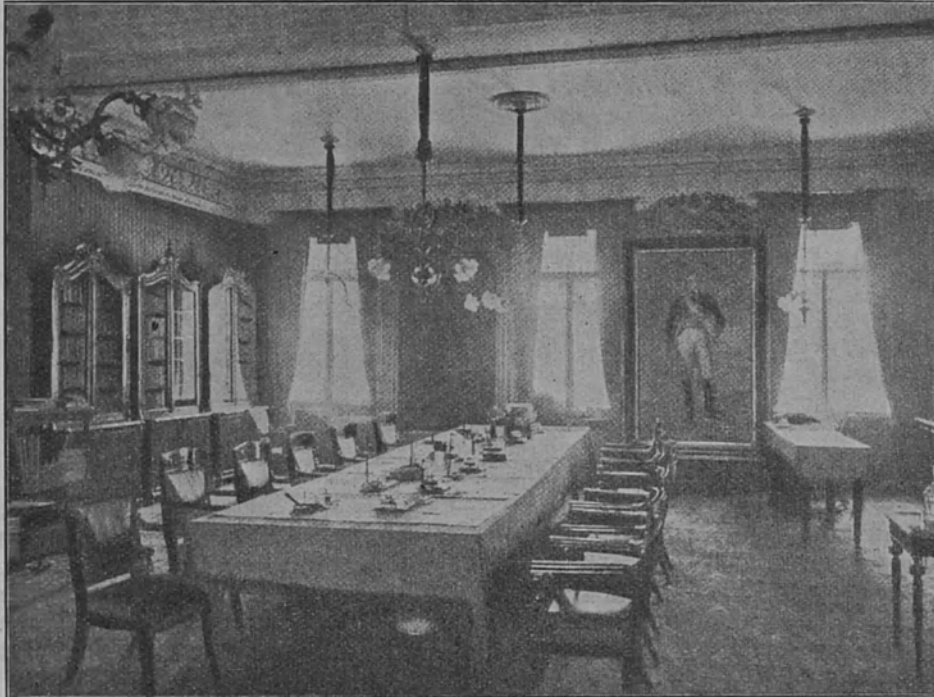
Tilauhinnot v. 1910 postitoimistoissa ja asiamiesten luona tilattuina: 5 mk. kokovuodelta, 2 mk. 50 p. 1/2 vuodelta ja 1 mk. 50 p. 1/4 vuodelta.
Venäjällä: 2 ruplaa kokovuodelta, 1:10 rupla 1/2 vuodelta ja 60 kop. 1/4 vuodelta.
Ulkomailta: 1/4 v. 8:50, 1/2 v. 5:—, 1/4 v. 3:—.
Helsingin Kuvalehti ilmestyy säännöllisesti kahdesti kuukaudessa.

Helsingissä ottavat tilauksia vastaan:

Akateeminen kirjakauppa, Aleksanterink. 44,
Minervan kirjakauppa, Aleksanterinkatu 17,
Laurentin sanomalehtimyymälä Wreden passaaissa ja
O. Leinon paperikauppa, Simonkatu 10.

1910.

Taloudenhoitaja (tavat. 1—3 i. p.) puhelin 42 28.

Senaatin talousosaston täysistuntosali.

Oskar Adolf Hainari.

Sunnuntaina t. k. 23 p:nä kuoli täällä Helsingissä äkkiä sydänhalvaukseen tšekäläisen suomalaisen normaalilyseon suomenkielen ja historian lehtori, filosofian tohtori Oskar Adolf Hainari (Forsström).

Vainaja oli syntynyt Tohmajärvellä maaliskuun 3 p:nä 1856, tuli ylioppilaaksi 1876, fil. kandidaatiksi 1882 ja fil. lisensiaatiksi ja tohtoriksi 1890.

Tri Hainari oli tunnettu utteterana, koulumiehenä ja tuotteliaana historiallisena kirjailijana. Hänen elämäntyönsä näillä aloilla oli erittäin huomattava. Tri Hainari on kolmattakymmentä vuotta toiminut lehtorina useissa kouluissa, m. m. Sortavalan seminaarissa, Jyväskylän lyseossa, Sortavalan lyseossa, Helsingin ruots. reallilyseossa ja viimeksi Helsingin suomalaisessa

normalilyseossa, jonne hän tuli v. 1908. Hänen kirjallisista julkaisuistaan mainittakoon „Suomen Keskiajan historia“, josta annettiin kirjailijapalkinto v. 1899, „Kuvaus Inkerimaan oloista Ruotsinvallan aikana“, „Kivikausi“, „Kuvia Raja-Karjalasta“, „Suomen Yhteiskuntaoppi“ y. m. Kouluja varten on tri Hainari jalaissut useita historian oppikirjoja. Suomen historiallisen seuran sihteerinä oli vainaja v. 1904—7, puheenjohtajana 1908, suomalaisen kirjallisuuden seuran valmistusvaliokunnan jäsen v. 1908. Tieteellisiä tutkimusmatkoja oli vainaja tehnyt m. m. Venäjän Karjalaan, Ruotsiin, Saksaan, Sveitsiin ja Englantiin. Useain valtion komiteain töihin on tri Hainari myöskin ottanut osaa, m. m. oli hän Viipurin maatalouskomissionin jäsen sekä puheenjohtaja komiteassa, joka suunnitteli Suojärven kunnallisen miljoonarahaston ja Ägläjärven edistysrahaston perustamista. Samoin on tri Hainari edustajana ollut useilla valtiopäivillä, viimeksi vuoden 1908 eduskunnassa.

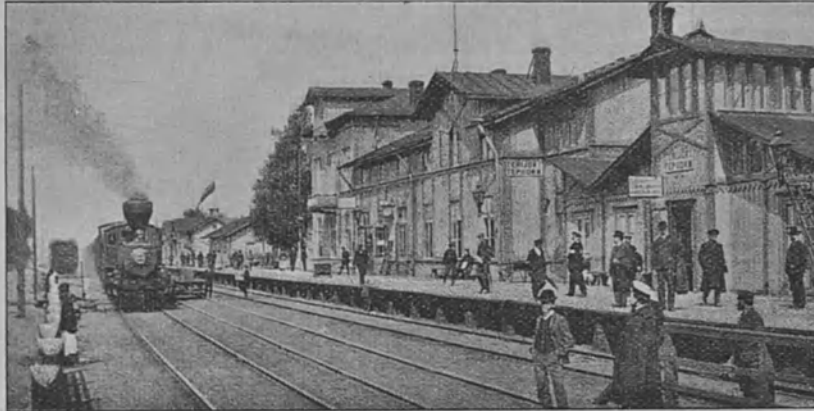
Kuvia ja kuvailuja Terijoelta.

Ensi kesänä, juhannuksen aikoihin, vietetään Terijoella kolmipäiväinen laulu-, soitto-, ja urheilujuhla. Tämä juhla on aijottu tavallista voimakkaammaksi herätys juhlaaksi rajalla. Tämä seikka, ynnä Terijoen erikoinen asema maamme suurimpana huvilaseutuna, antanee syytä pieneen kuvailuun tästä seudusta.

Ainoa on tämä kylä laatuun Suomessa. Se on huvilakylä, joka vuosien kuluessa on kasvanut ja kasvanut. Noin 15 vuotta takaperin oli Terijoki kuta kuinkin hiljainen kylä. Jokunen venäläinen omisti maata, mutta varsinaista huvila-asutusta ei silloin ollut.

visto y. m. rantaseudut Pietariin. Pohjoisesta päin laskeutuu tänne myöskin maantie. Meriliikettä on koetettu järjestää, mutta ei se ole onnistunut. 1890 luvulla kulki „Kaarlo“ laiva Kronstadtin ja Terijoen väliä, mutta ei tuo liike oikein kannattanut, eikä sen aallonhalkasijat kestäneet. Satamaa on epämukava järjestää, sillä ranta on aava. Ennen vanhaan on Terijoen edessä ollut saari, jossa käytettiin vasikoita kesällä. Mutta sen on meri kuluttanut näkymättömiin.

Mutta varsinainen Terijoen kehitys on alkanut rautateiden rakentamisen jälkeen. Terijoen asemasta on muo-

Terijoen asema.

Ei tiedetä, milloin tämä kylä on perustettu. Vuonna 1500 oli Terijoki jo asemansa ja maalaisoloihin nähden tavallinen suurempi kylä. 1596 oli täällä 29 taloa. Kun tietää, että nykyään on niistä tuloansio, huomaa että olot ovat muuttuneet, 1557 kerrotaan venäläisen joukon täällä tappaneen muutamia virkamiehiä ja 12 talonpoikaa. Lahjoitusmaa-aikana oli Terijoella kapakka.

dostunut yksi maamme vilkkaimpia. Ennen aikaan on sillä ollut vieläkin suurempi merkitys, kun ei ollut muita asemia. Asema on myöskin tulliasema. Etenkin kesäinen liike on niin vilkasta, että tuskinpa muualla maassamme sellaista lienee, kuten tässä seuraava kuvamme osoittaa.

Kylämme sivistyshistoriallinen puoli lienee hyvin pian kerrottu. Että raskaat lahjoitusmaa-olot ovat täälläkin

Iso viertotie.

Maanviljelyksellä, karjanhoidolla ja kalastuksella ennen aikaan elettiin. Myöskin harjoitettiin rahdintekoa ja salakuljetusta Venäjälle. Etenkin suoloja kuljetettiin paljon Kronstadt:iin ja Pietariin. Kansan muistissa elää vielä hyvinkin paljon tarinoita tältä ajalta. Teollisuudesta ei seudullamme voi puhua. Vanhoina aikoina lienee Systerbäckin kivääritehdas ja Raivolan lasi „vapriikki“ jonkun verran lisänneet elämisen mahdollisuutta.

Terijoen asema on tavallaan ollut tšekäläisen vilkkaan elämän synnyttäjänä. Sen läpi kulkee rantamaantie, jota myöten kulkee rantapuoli Uudenkirkon pitäjältä ja Koi-

painaneet kaikkeen jälkensä, on selvää. Kansakoulu on vanhin valistusajasta. Se alkoi toimintansa v. 1881. Kun lahjoitusmaiden lunastamisen jälkeen kapakkatalot joutuivat kunnalle, kävi samalla tapaa Terijoenkin kapakkatalon, Se joutui sitten koulutaloksi. Siinä toimi koulu, saaden sittemmin erään lisärakennuksen, kunnes 1895 sai uuden, komean koulutalon. Koululla on myöskin ollut kirjasto, kylän ensimmäinen kirjasto. Viime syksyksi valmistui kaksi uutta koulutaloa. Ensimmäinen edistysseura lienee Raittiusseura, joka aikanaan toimi hyvinkin yrittävästi. Se kuoli sisäisten erimielisyyksien tähden. Sen

jälkeen v. 1896 perustettiin Terijoen nuorisoseura, joka on siitä saakka toiminut. Tämän seuran tärkeimpiä töitä llenee ne kaksi laulujuhlaa, jotka se v:nä 1903—05 järjesti Terijoelle. Ne olivat silloisina raskaina aikoina, ja oli niiden virkistävä ja rohkaisevasti innostava merkitys hyvinkin suureksi arvioitava. Sanottu seura on myöskin avustanut oppilaita kansanopistoon, tehden siten merkittävää valistustyötä. 1905 se osti oman tontin ja rakennutti sille rakennuksia. Ne se sitten lahjoitti Terijoen yhteiskoululle, sillä muuksi kun lahjaksi sitä ei voi sanoa, sillä se 6,800 mk. mikä oli näennäinen kauppahinta, oli siksi vähäinen tontin ja rakennuksen arvoon nähden. 1897 pe-

Palokunnan puisto.

rustettiin työväenyhdistys, jonka valistava ja herättävä merkitys työväen keskuudessa ei ole vähäiseksi arvioitava. Se sai noin vuosi sitten itselleen oman talon, Politisessa suhteessa on se etenkin voimakkaana esiintynyt, saaden Suomen toiseen eduskuntaan oman miehensä, joka lienee ensimmäinen edumies kunnassamme. 1898 perustettiin kylääme vapaaehtoinen palokunta, joka jo on hankkinut itselleen kutakuinkin kelpaavan palokaluston.

Varsinainen merkkitapaus seutumme sivistystaistelussa oli yhteiskoulun perustaminen. Se homma oli viireillä pitemmän aikaa, kunnes se 1907 toteutui. Koulu alkoi kunnan sille luovuttamissa huoneissa kaksi luokkaisenena. Uuden, komean koulutalon rakennushommiin on jo ryhdytty. Uusi koulutalo on koetettu saada laulujuhlissa vihittäväksi. Omaksi seurakunnaksi on Terijoki muodostunut. Pari vuotta toimitettiin jumalanpalvelukset kansakoululla ja oli oma pastori täällä seurakunnallisesta hallinnosta huolehtimassa. 1908 joulukuussa valmistui Terijoen kirkko, arkkitehti J. Stenbäckin laatimien piirustuksien mukaisena hänen rakennuttamana. Maksamaan se on tullut noin 87,000 mkaa. Harvinaista yksimielisyyttä

Palokunnan puisto.

ja toistensa ymmärtämistä on kyläläisemme osoittaneet näissä uudistusasioissa. V. 1906 pantin alulle eri kunnaksi muodostuminen, mutta se asia ei ole vielä päätökseen päässyt. Raittiusseura perustettiin uudestaan 1906. Sitä ennen oli jonkun aikaa toiminut nuorisoseuran raittiosasto. 1909 talvena perustettiin hevosystävään seura, nyt äsken osuuskassa. Myöskin eläinsuojeluseura kuuluu kylässä olevan. Myöskin on toiminut aikanaan Terijoen seurusteluklubi, voimisteluseura perustettu 1904 (Vilkas), sen kuoltua perustettu 1909 (Ryhti). Yhteiskoulun hyväksi on toiminut ompeluseura, samoin myöskin on kirkolla ompeluseura. Palokunnalla ja työväenyhdistyksellä on soitto-kunta, samoin on kylällä yksityinen jouhiorkesteri. Lau-

lukuntia on perustettu tuon tuostakin, mutta ei ne ole otaneet menestyäkseen. Nykyään toimii kylässä sekakuoro.

Noin 10 vuotta sitten muodostettiin Terijoki omaksi nimismiespiiriksi. 1907 lisättiin poliisivoimaa, asettamalla kylääme poliisimestari y. m. Piirilääkäri on asunut toistaiseksi kylässämme. Kylässä on apteekki, äsken rakennettu kolerasairaala. Kirkkotoimikunta on väliaikaisesti järjestänyt diakonissan kylään, hakenut sille valtioapua ja on siltä taholta koetettu muutenkin sairaanhoitoa järjestää.

Valtio on osottanut huolenpitoa kylällemme. Sen

Kasino.

toimesta rakennettiin 1895 viertotie Terijoelle; tie tuli maksamaan yli 300,000 mk. Vuotuiset korjaukset nousevat 15—20 tuhanteen markkaan. Tämän „isontien“ molemmille puolille on muodostunut Terijoen liikekeskus. Siellä on kylämme suurimmat liikkeet, kuten „Speunarin liikepalatsi“, Osakeyhtiö Antti Paavolainen, Juhana Sepänen, Esa Mustonen y. m. Siellä on runsas joukko Helsingiläisiä kesäkauppiaita.

Varsinainen merkitys Terijoella on huvilaseutuna. Senpä tähden lienee meillä syytä katsella tätä puolta kylässämme. Huvilaseutuna on Terijoki todellakin mahtava. Huvila-alue on toistakymmentä kilometriä laaja. Huviloita on rakennettu sikin, sokin. Ei ole ollut mitään rakennusjärjestelmää. 1895 koetettiin saada jonkinlaista rakennusjärjestelmää, mutta hanke raukesi. Kauppalaksi on Terijokea unelmoitu. Jo 1885 kirjoitti Viborgsbladet tästä asiasta, mutta onneksi on asia rauennut. Mikä sitten luo Terijoen huvilaseuduksi? Se on meri. Tuo aava ja ihana.

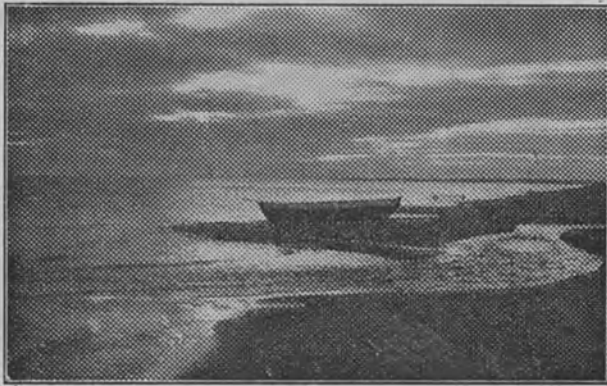
Ihana on Suomenlahti ehtoisin. Se hurmaa todellakin jokaisen. Sen valtavat ulpat ovat omiansa viehättämään, ovat kuin luodut ihmisrintaa rauhoittamaan. Sen suuren

Iso viertotie.

mahtavuuden helmaan hukkuu ihmisrintan surun ja kai-puun aaltoilut ja rauhan löytää rauhaa etsivä. Päivisin ovat Suomenlahden puhtaan keltahiekkaiset rannat täynnä kesävieraita, jotka ottavat merikylpyjä, vahvistavat ruumistaan auringolla, parantelevat itseään auringonpaahtamassa hiekkassa. Siellä on lapsilla erinomainen leikkikenttä, siellä aikuisille ihana terveyden vahvistamisen paikka. Pitkin rantaa on järjestetty kävelytie, jolta voitaisiin ihailla meren haaveilevaa hämärää, josta katse kantaa aina Kronstadt'in rannoille saakka. Tien kahden puolen löytyy virvoituskojuja. Tien vieressä nähdään lukuisia joukko ihania kesäasuntoja. Viime aikoina on kävelytie rannassa saanut särkyä, hiekkaa on suunattomasti poisvedetty ja sillä tavalla rantaa hei-

konnettu. Mitä kaikkea muuta hyvää on sitten kesävieraille rakennettu? Ei juuri mitään. Täällä ei vielä käsitetä, miten huvilaseudut ovat järjestettävät. Mutta vanhempana aikana tuntuu käsitys olleen koko joukon parempi. Silloin on tehty yhtä ja toista. Tosin silloin oli parempi aikakin ja muutenkin parempi tilaisuus asian järjestämiseen. Mainitsimme tästä muutama, noin 19 vuotta takaperin rakennettu kylpylaitos rannalle. Se ei ole suuren suuri, eikä oikein ansaitisikaan kylpylaitoksen nimeä, on enemmän tuollainen saunalaitos. Kuvassa oleva huvilan näköinen rakennus oli ennen tullikonttori, kun laiva-

Suomenlahti kuutamossa.

Vielä olisi kai mainittava Rivierahotelli, Bellevue-hotelli (Terijoen vanhin hotelli, jonka puistossa entisaikoina juhlaa pidettiin), Hotel Du Nord, jonka anniskeluoikeuksista on kunta käynyt ankaraa taistelua ja joka viime syksynä paloi.

Mutta on kylässä kyllä turmeleviäksia laitoksia. Sellaisena mainittakoon Terijoen aluttedhas, jokaisen sivistystystä harrastavan henkilön kauhu. Se luo kyläämme siveellistä rappeutumista minkä vaan ennättää. Ilman sitä olisi kylämme monta vertaa edistyneempi. Venäläisten vaikutus kylässämme on ollut ankara. Noin 19—20

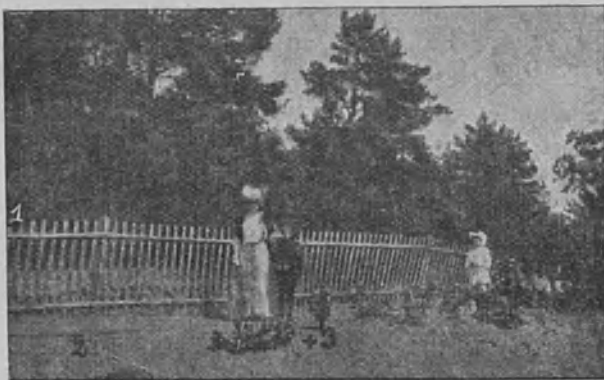

Suomenlahti kuutamossa.

liike oli Kronstadt'iin, nyttemmin se on venäläinen purjehdusseuran paviljonki. Kylpylaitoksen vieressä on Terijoen kesäelämän keskus, Terijoen Kasino.

Täällä on näyttämö ja ravintola. Täällä esiintyy teattereja, annetaan konsertteja, sunnuntaipäivin vietetään lastenjuhla. Tämän avulla ovat Terijokelaiset tilaisuudessa nauttimaan taiteesta, siellä kesäiloin saavat kuulla musiikkia j. n. e. Siellä annettiin viime kesänä m. m. varieteenäyttäjäkkin. Kasinon puistikosta on iltaisin kaunis näköala merelle. Puistikossa on myöskin elävien kuvien teatteri.

Toinen huvilaelämän keskus on palokunnan puisto. Noin 15 vuotta sitten muodostivat kesävieraat palokunnan.

Paikka jossa proffessori H. murhattiin.

Sen velvollisuutena oli hoitaa teiden kastelua ja palojen sammuttamista. Tätä tehtävää on osaksi suoritettu. Viime aikoina ei juuri ollenkaan. Mutta puistoa he yhä pitävät käsissään. Suomalaiset koettivat päästä jäseniksi tähän seuraan. Ei laskettu. Miltä taholla tämä kielto saatiin aikaan se tiedetään, mutta siitä ei ole halua kertoa, sillä se antaa liian alentavan piirteen elämästä täällä. Palokunnan puistossa on Terijoen kesävierasten „Lavn-Tennis“ klubin kentät.

Aamusta varhain iltaan myöhään näkee kesävieraita siellä ahkerassa työssä. Palokunnan puisto on erinomainen juhlapaikka ja siellä vietetään Terijoen juhlat.

v. sitten oli venäläisten pukimet ja tavat yleisesti vallalla. Silloin perustettiin venäläinen kirkko kyläämme. Se paloi v. 1907. Uutta ei vielä ole rakennettu, ainoastaan väliaikainen rukoushuone. Myöskin venäläinen kansakoulu on kylässä, jota suomalaiset hyvin paljon käyttivät entisaikoina. Nyt on tapahtunut viime aikana tuntuva muutos. Pois karsitset ovat vieraat tavat ja taipumukset. Kansallisesti on alettu herätä. Leväperäisyyttä omaa kansallisuutta kohtaan on vielä paljon huomattavissa. Ilmoituskilvet, teiden nimet ovat monissa paikoin venäjäksi. Tämän epäkohdan poistamiseen on ryhdytty.

Professori H:n murhapaikalle asetettu kivi.

Tärkeimpiä tapauksia ei juuri kylässämme ole tapahtunut. 1902 oli huomiota herättävä taistelu kyläläisten ja silloisen sortojärjestelmällisen hallitusvallan välillä. Tahdottiin asettaa kylään venäläismalliset yövahdit. Kyläläiset nousivat vastaan ja asia raukesi, vaikkakin suurella vaivalla. 1906 tapahtui valtakunnan duuman jäsenen Herzensteinin murha Terijoella, Suomenlahden rannassa. Tämä tapaus on antanut jälestäkin paljon puheenaihetta itse tapahtumasta ja yleensä Terijoen puolesta. Murhapaikalle on asetettu muistokivi, samoin venäläiselle hautausmaalle, jonne prof. H. suurilla juhlallisuuksilla haudattiin. Tämä sama kesä oli muutenkin aivan erikoinen. Venäläiset piti-

vät silloin miltei joka ilta kokouksiaan ja tuntui mieliala kaikkialla olevan hyvin kiihtynyt. Muista rettelöistä mainittakoon parina viime vuonna tapahtuneet ajurirettelöt, jossa kyläläiset voittivat. Kuvailumme alkaa jo lähetä loppuaan. Mainitsemme vielä lähisuudulla olevista huomattavaisuuksista. Noin 6 km. päässä kylästä, valtion

Proffessori H:n hautapatsan ven. hautausmaalla Terijoella.

luovuttamalla maalla, on Terijoen hautuunmaa, joka on ollut käytännössä pari vuotta. Noin 3 km. kylästä on venäläisten hautuunmaa. Noin 6 km. päässä on Puhtulan mäki, jolta on kaunis näköala. 4 km. päässä kaunis Haukijärvi ja 11 km. päässä Vammelsuon joki, joka miellyttää matkailijoita.

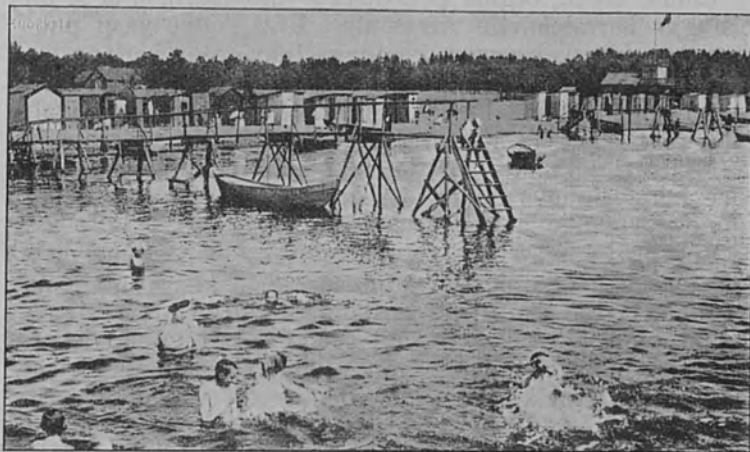

Suomenlahden ranta.

Mainittakoon vielä, että Terijoella viime lokakuussa alkoi ilmestyä sanomalehti „Terijoki“, joka 1909 loppuun ilmestyi. Viime vuonna on alettu valtion avustuksella viertotietä. Syksyisin on ollut aina runsaasti tulipaloja

Terijoella, joten palovakuutusyhtiöt ovat hyvin varovaisia Terijoen suhteen. Tehtaita, paitsi oluttehdas, on myös laatikkotehdas. Terijoelle lähimmässä tulevaisuudessa ryhdyttäneen rakentamaan uutta asemaa. Tulliasema tulee pois siirtymään. Asukasluku kesäisin lienee 30—40,000, talvisin noin 4,000 henkeä.

Olemme näin puolelta ja toiselta katselleet kyläämme. Jos ken ei selvää kuvaa tästä saisi, tervetuloa asumaan Terijoelle yhdeksi kesäksi. Huviloita on nyt tyhjänä joukko, joten

Kylpylaitos.

ei asunnoista ole puutetta. „Täällä on luonto ja elämä sulaneet yhteen, siksi täällä viihtyy“, sanoi kerran runoilija J. H. Erkko-vainaja kun kulimme Terijoen rannassa. Se oli suuri tunnustus seudullemme.

Mutta älkööt nämä muutamat kuvailut kulkeko ohii lukijan mielen. Olkoot ne omiaan hänessä herättämään

Junan saapussa asemalle.

halua työskentelyyn, että täällä rajalla, A. S. Arvidsonin sanojen mukaan, huomattaisiin, „että: Aika on jo palata itseensä ja löytää sieltä sen voiman lähde jota näihin saakka turhaan olemme etsineet ulkolaisten jäljittelystä.“

Kylpylaitos.

Mikko Uotinen.

Suomen taloudellinen riippumattomuus.

Useat lamauttavat merkit ovat omiansa kiinnittämään jokaisen tarkkaavan kansalaisen huomion siihen taantuvaan ilmiöön, joka on viime vuosina ollut huomattavissa maamme taloudellisen hyvinvoinnin alalla. Ja lähin tulevaisuus on vielä enemmän omiansa viitoittamaan meille jotenkin synkkää tietä.

Emme tahdo vaipua poliittiseen väritykseen, sillä se on Helsingin Kuvalehdelle vieras ala. Viittaamme vaan puolestamme siihen suureen vaalitaisteluun jota Englannissa parastaikaa mitä kiivaimmin käydään ja jonka tulokset kieltämättä ennen pitkää hyvinkin tuntuvasti vaikuttavat taval-la tai toisella syrjäisen Suomenkin taloudellisiin oloihin.

Mutta huolimatta näistä ulkomaisista suhteistamme, lienee lyhyt silmäys omiin sisäisiin taloudellisiin edellytyksiimme nykyhetkellä paikallaan.

Suurin taloudellinen tulopuolemme on maamme met-sissä ja sehän on niiden vuotuinen kasvu ja myynti josta kansallamme on suurin tulolähde. Moneen ammattimie-heenkin on vähitellen syöplynyt se painostava mielipide, et-tä huono metsätaloudemme on vähitellen johtanut metsä-pääomiemme melkein pä kevytmieliseen vähentämiseen.

nakin aikaisempina aikoina, toiveet ja töiden tulokset suo-rastaan murskannut. Useina kesinä sateiset, kylmät ja epä-suotuisat sääät tuottavat viljanviljelykselle suuria vaurioita. Mutta kun otamme huomioon paikalliset olosuhteet voi-daan usein hyvilläänkin toiveilla antautua eri paikkakunnilla jonkun määrätyn viljalajin viljelykseen. Mainittakoon esim. vaatetuskasvi liina eli pellava, sokeriteollisuudessa tarpeel-linen juurikasvi valkojuurikas ja kansallisravintomme pe-runat; ruis, ohra ja myöskin vehnä antavat joillakin paik-kakunnilla maassamme hyväksyttävää tuloksia. — Sanalla sanoen olosuhteiden mukaan voidaan laajemmassa määrässä kun tähän saakka omistaa joku viljalaji paikalliskasviksi.

Maamme tuhannet ruohorantaiset järvet ja koskiset joet ovat myös arvaamaton taloudellinen rikkaus meidän köy-häksi kutsutulle maallemme. Sivuutamme niiden luovutta-man voiman teollisuuden hyväksi ja viittaamme erääseen maanviljelyksen sivuelinkeinon — kalastukseen. Kuinka paljon eikö juuri kalastuksessa ole meillä harjoitettu mitä mielettömintä ryöstökälytystä, josta ei kenellekkään ole koitunut hyötyä, mutta suurille yhteiskunnille suurinta ja pitempiaikaista taloudellista tappiota. Meidän on kalastuk-

Oulun uusi hermosairaala.

Hermosairaalan rakennuskustannukset on maksanut kauppaneu-
voksetar M. Åström Oulusta.

Tämä huolestuttava ilmiö on omiansa kannustamaan kaik-kia todellisia metsänystäviä yhä suuremmalla innolla vas-tustamaan metsäin raiskauksia, tapahtukoot ne sitten missä muodossa tahansa.

Ja kansamme nousevaan nuorisoon on jo pienuudesta istutettava tietoisuus metsiemme suuresta taloudellisesta merkityksestä. Tulokoon nousevasta nuorisosta se jaloro-tuinen polvi, joka pelastaa ja kartuttaa suurinta kansallis-omaisuuttamme.

Onhan myönnettävä että maanviljelys on viime vuosi-kymmeninä ilahduttavasti meillä entisestään elpynyt. On kuitenkin kysymyksen alaista, emmekö mahdollisesti kehi-tä maanviljelystämme yksipuolisesti laajentamalla heinä-viljelystä (karjanhoitoa) viljanviljelyksen kustannuksella. Vuonna 1907 tuotiin maahamme viljaa 83,7 miljonan ja v. 1908 hiukan vähemmän eli 81,6 miljonan markan arvosta. Numerot puhuvat jotenkin huimaavaa kieltä, ja vielä on muistettava, että sanottuina vuosina oli meillä jotenkin tyy-dyttävä sato.

Tarkoituksemme ei ole mitenkään polkea heinävilje-lyksen suurta merkitystä, varsinkin kun otamme huomioon ne epäkohdat, jotka useina vuosina vaikeuttavat viljanvilje-lyksen onnistumista. Eihän ole suotta runoiltu maamme hallanarkuutta, joka on monen utterankin maamiehen, ai-

nessa alettava aivan alusta; silloin ennen pitkää voimme viedä ulos suuret määrät eri kalalajeja korvaukseksi niille säilykkeiksi valmistetuille kaloille, joita nykyään myydään melkein pä jokaisessa kaupassa.

Kirjoituksemme tarkoituksena ei ole luetella maamme maanviljelijöiden laiminlyöntejä pääelinkeinomme häviöksi, vaan tahtoissimme puolestamme jokaisessa kansalaisessa vah-vistaa uskoa Suomen taloudellisen riippumattomuuden mah-dollisuuteen. Kaikki edellä esittämämme osoittaa niin päivän selvästi, että meillä on entistä enemmän luotettava omiin kotoisiin voimiin. Vielä maamme kauppasuhteet ovat vii-me vuosina ulkomaiden kanssa olleet lievemmin sanoen nöyryyttäviä. Annamme numeroiden puhua:

	Tuonti.	Vienti.	Erutus.
1901.	215.	186.	29.
1902.	234.	202.	32.
1903.	267.	213.	54.
1904.	267.	217.	50.
1905.	268.	247.	21.
1906.	313.	281.	32.
1907.	379.	267.	112.
1908.	363.	245.	118.

Luvut ilmaisevat täysinä miljooneja markkoja. Ne näytävät meille selvää selvemmin miten rahamme vuosi vuodelta yhä suurenevassa määrässä virtaavat ulkomaille. Kun vielä otamme huomioon, että ne tavarat, jotka tuon köyhyytimisen aiheuttavat, ovat pääasiallisesti hetkellistä kulutusta käyttö-tavaraa, on epäkohta vielä lamauttavampi. Ja ketä syytämme kaikesta tästä? Emme tietystikään ulkomalaisia tavarantoimittajia, sillä he myivät meille mitä itse tahdomme. — On usein vedottu siihen, että meidän oma kotimainen teollisuutemme kituu ulkolaisen kilpailun kautta. Ja se onkin suureksi osaksi totta. Mutta osaksi on syytä myös siinä, että olemme liiaksi hetkellisiä ja laskemme markkinoille kotimaisia tuotteita, jotka ovat suorastaan alapuolella kaiken kilpailun. — Suurin ja painavin syy lienee sentään siinä, että olemme kiireestä kantapäähän varustettuina sellaisilla ulkolaisilla tuotteilla, joita emme — tarvitse, tahi, joita ilman voimme ilahduttavan hyvin tulla toimeen.

Suuret ja mahtipontiset sanat ovat tässä tapauksessa tyhjää helinää; tarvitaan rakkautta kaikkeen omaan ja uupumatonta työtä maamme taloudellisten tulolähteiden laajentamiseksi ja syventämiseksi. Avatkaamme oivemme auki kaikille hyvälle ja jaloille sivistysedellytyksille, joita rikkaamat sivistysmaat meille rippeinä heittelevät, mutta sulkekaamme ne kaikelle sille tarpeettomalle rihkamalle, jota ulkomailta meille kallista maksua vastaan viskataan, sillä ne johtavat meidät taloudellisesti haaksirikkoon ja nöyrytyksiin.

Jokaisen suomalaisen velvollisuus on, puolueväriin ja säätyyn katsomatta, ojentaa avustava käteensä yhteisen taloudellisen kehityksen hyväksi, sillä ainoastaan sen kautta voimme tulla myös henkisesti suuriksi.

Osa Hangon uudesta satamarakennuksesta.

Ihmeellinen muotokuva.

Kirjoittanut Edgar Allan Poe.

„Egli é vivo e parlerebbe, se non osservasse
la rigola del silentio.“ (Päällekirjoitus eräässä
St. Bruno'n italialaisessa maalauksessa.)

Minulla oli kova kuume ja oli sitä kestänyt jo kauan aikaa. Kaikkia parannuskeinoja jotka olivat mahdollisia tässä ylhässä apenninilaisessa seudussa oli koetettu, mutta turhaan. Palvelijani, ainoa joka auttoi minua tässä yksinäisessä linnassa, oli aivan liiaksi hermostunut ja kömpelö iskeäkseen minussa suonta, ja sitäpaitsi olin minä jo aivan liiaksi menettänyt vertani taistellessani noitten italiasten rosvojen kanssa. En myöskään uskaltanut jäädä yksikseni ja antaa hänen mennä apua hakemaan. Viimein tulin muistaneeksi pienen opiumi paketin, joka oli piipun kera eräässä laatikossa: sillä Konstantinopolissa olin oppinut polttamaan tupakkaa yhdessä opiumin kanssa. Pedro antoi minulle laatikon ja aivan oikein löysin sieltä huumaavan aineen. Polttaissa opiumia merkitsi vähän kuinka paljon käytettiin; tavallisesti olin minä täyttänyt piipunpesän puoleksi tupakilla ja puoleksi opiumilla. Välistä voin minä polttaa koko seoksen tunteematta siitä mitään seurauksia, muutamilla kerroilla en ollut polttanut enempää kuin kaksi kolmasosaa kun jo tunsin järkeni sumentuvan, vieläpä semmoisessa määrässä, että katsoin viisaammaksi lopettaa; kipu heikkeni vähitellen ja minä voin suuremmatta vaaratta antautua tähän nautintoon. Mutta tässä oli nyt asianlaita aivan toisenlainen. Minä en ollut koskaan ennen *niellyt* opiumia. Opiumiliuvosta ja morfiinia olin muutaman kerran käyttänyt, eikä olisi mitään sitä vastaan vaikka käyttäisin sitä nytkin, mutta kuinka opiumia kiinteässä muodossa otettiin, en ollut koskaan nähnyt. Pedro ei tiennyt paremmin kuin minäkään kuinka suuressa määrässä sitä nautittaisiin,

niinmuodoin olin minä pakotettu arvaamaan. Minä en ollut ollenkaan levoton, sillä päätin ottaa opiumia vähitellen. Ensin ottaisin hyvin pienen annoksen, ja jos se ei vaikuttaisi, ottaisin lisää siksi kunnes kuume heikkenisi eli saisin unta, minkä tarpeessa minä olin ja jota hourailivat ajatukseni eivät olleet suoneet melkein koko viikkoon. Nähtävästi oli se suuri tämä heure — kuumeinen tilani oli jo aikaiseen estänyt minua oivaltamasta vajaa-ajan ajatuskykyäni — joka nyt sökaisi minua järjettömyyteen saakkaa määritellesni riittävän suurta eli pientä erää siinä aineessa, jossa en koskaan ennen ollut käyttänyt minkäänlaista mittakaavaa. Minulla ei ollut tällä hetkellä pienintäkään käsitystä siitä mihinkä ryhdyin, en tiennyt, jos äärettömän pieni annos kiinteätä opiumia, jota otin, todella olikin äärettömän suuri; päinvastoin, minä muistan sangen hyvin, että minä rauhallisesti punnitsin mielessäni minkä suuruisen annoksen ottaisin siitä koko opiumi määrästä, joka oli hallussani. Se osa jonka nielin, ja ilman pelkoa, oli todella hyvin pieni verrattuna *siihen kappaleeseen jota pidin kädessäni*.

Linnan tapainen huvila, johonka palvelijani oli uskaltanut murtautua, ennenkuin oli antanut minut, kovasti haavoittunut kun olin, viettää yöni paljaan taivaan alla, oli niitä kivirakennuksia, jotka olivat jo kauan seisseet kolkkona, ei ainoastaan mrs Radeliffen *) fantasiassa, vaan todellisuudessa. Kaikesta päättäen oli linnan jätetty au-

*) Englantilainen romaanikirjailija 1700 luvun lopussa ja 1800 luvun alussa.

tioksi tilapäisesti ja aivan äskettäin. Me majoituimme pienimpään ja vähimmän arvokkaasti sisustettuun huoneeseen; se sijaitsi eräässä etäisessä tornissa. Huoneessa oli komeita dekoratioita, mutta ne olivat pahasti vahingoittuneet ja vanhanaikaisia. Seinissä riippui bonaadeja ja vaakunoita sekä suuri joukko hauskoja, muodikkaita tauluja kallisarvoisissa, kullatuissa kehyksissä. Nämät taulut, jotka riippuivat seinillä, ei ainoastaan suurilla seinäpinoilla vaan myöskin niissä monissa syvennyksissä ja kulmauksissa, jotka olivat seurauksena rakennuksen erikymmaisestä ulkomuodosta, ehkä juuri alkavan houraukseni tähden herättivät suuresti mielenkiintoani, niin että minä pyysin Pedroa — oli jo tullut pimeä — sulkemaan pakut akkunaluukut, syyttämään kynttilät haaraissa kynt-

Keisarinna Eugenia.

Ranskan entisessä keisarinnassa, Eugeniassa, joka nykyään viettää vanhuutensa päiviä huvilassaan Rivieran luona, on toteutunut vanha sananparsi: Pois häviää maallinen suuruus. — Sillä hän, jos kukaan, on nuoruutensa saturikkaina päivinä tuntenut tiensä kulkevan kauneuden ja rikkauten kukkarikkaita polkuja. Vielä nytkin huomaa hänen puhdaspiirteisissä kasvoissaan kajastuksen siitä nuoruuden aikuisesta kauneudesta, jolla hän hurmasi ranskalaisia. Satumaisen suuret surut ja elämän kovakouraiset kosketukset yhdessä lähenevän vanhuuden kanssa ovat köyristyneet tuon ennen niin suoran selän, himmentäneet silmien valon ja heitelleet hopeitaan alkuaan tummaan tukkaan.

tilälajassa, joka seisoi yöpöydällä, ja kokonaan aavaamaan suuren, mustasta sametista tehdyn sänkyverhon. Minä tahdoin kaikki järjestetyksi sentähden, että voisin, jos ei nukkua, niin ainakin vuoroin katsella näitä tauluja ja pientä kirjaa, joka oli tyyneellä ja joka sisälsi arvosteluja ja kuvauksia juuri näistä tauluista.

Kauan, hyvin kauan, loioin minä lukien ja katsellen hartaasti, hyvin hartaasti, tauluja. Aika kului nopeasti ja mielisesti kunnes synkkä keskiyö oli käsillä. Minä luulin että kynttilälajalla ei ollut oikein paikoillaan, sentähden kurkoitin suurella vaivalla käteni, herättämättä uinuvan palvelijani, ja muutin kynttilälajan niin että valo lankesi enemmän kirjalle.

Mutta tällä teolla oli odottamaton seuraus. Säteet monista kynttilöistä lankesivat erääseen komeroon, joka ennen oli erään sängynpylvään takia ollut aivan varjossa. Minä näin valossa erään taulun jota en enemmin ollut huomannut. Se oli nuoren, juuri naiseksi muodostavan

tytön muotokuva. Minä loin pikaisen silmäyksen tauluun ja sulin sitte silmäluomeni. Minkätähden minä niin tein, en ensin itsekään tiennyt. Ollessani siinä silmät ummitettuina, ajattelin siihen syytä. Se oli impulsiivinen teko, voittaakseni aikaa ajattelemiseen, tullakseni varmasti vakuutetuksi, ettei näköni minua pettänyt, rauhoittaakseni ja hillitäkseni mielikuvitustani enemmän maltillisemmalla ja varmemmalla tarkastuksella. — Muutaman silmänräpäyksen jälkeen katsoin maalausta.

Nyt en enää epäillyt näkeväni oikein, sillä kynttilänvalo langetessaan kankaalle näytti hajoittaneen uinuvan horroksen, mikä hiipi mielessäni, ja yht'äkkiä herättäneen minut täydellisesti.

Muotokuva oli kuten sanottu nuoren tytön. Siinä oli ainoastaan pää ja hartiat, jotka oli tehty tavalla jota teknillisesti sanotaan vignettilaaduksi, melkein samaan malliin kuin Sullyn suosikinpää. Käsivarret, povi ja vieläpä hiusten päät sulivat huomaamattomasti yhteen määrättömään, mustaa varjoa kuvaavaan taulun taustaan. Kehykset olivat puikeat ja kallisarvoisesti koristetut. Taide-teokseksi oli maalaus aivan mainio. Se ei ollut maalauksen kätevä teko eikä kasvojen kuolematon kauneuskaan, joka niin äkkiä ja kovasti oli vaikuttanut minuun. Ja kaikista vähimmin olisi se voinut olla mielikuvituksen, joka oli luullut kuvassa olevaa päätä elävän ihmisen pääksi. Minä huomasin heti, että esimerkiksi kehykset kumosivat heti kaikki sellaiset ajatukset. Vakavasti miettien näitä asioita istuin minä, puoleksi pystyssä, puoleksi nojaten taaksepäin, ehkä noin tunnin ajan katse kiinnitetynä muotokuvaan. Viimein, kun olin saanut selville salaisuuden muotokuvan merkillisestä vaikutuksesta, laskeuduin takaisin sänkyyn. Minä olin huomannut veto-voiman piilevän ehdottomassa luononmukaisuudessa, ehdottomassa eloisuudessa, ilmeissä, jotka ensin kummastuttivat minua ja saattaen minut sitten hämilleni, vallaten minut, niin totta puhuen pelotti minua. Suurella vavistuksella asetin haarukaisen kynttilälajan entiselle paikalleen. Kun vaikutin suureen mielenliikutukseeni ei enää ollut näkyvissä, tartuin minä jälleen kirjaan jossa selosteltiin tauluja ja niiden alkuperää. Sen numeron kohdalta, mikä ilmoitti soikeissa kehyksissä olevaa muotokuvaa, luin seuraavat eriskummalliset sanat:

„Hän oli harvinaisen soma tyttö, yhtä iloinen ja leikkisä kuin kauniskin. Onneton oli se hetki, kun hän näki, rakastui ja meni naimisiin taiteilijan kanssa. Mies, intohimoinen, innokas, ankara ja jo omaten morsiamen taiteessaan; tyttö, erinomaisen kaunis ja yhtä iloinen ja leikkisä kuin kauniskin; pelkkää valoa ja hymyilyä ja leikkisä kuin nuori naarashirvi, rakastettava, vieno ja kaikkien suosima; vihaten ainoastaan taidetta, joka oli hänen kilpakosijansa, peläten ainoastaan pensseleitä värilaudalla ja muita epämiellyttäviä työkaluja, jotka ryöstivät häneltä hänen rakastettunsa, taiteilijan katseita. Sentähden tämä nainen peläsi kovasti, kun kuuli taiteilijan toivomuksen, saada maalata nuori vaimonsa. Mutta hän oli nöyrä ja tottelevainen ja hän istui sentähden sävyisänä monta viikkoa pimeässä, korkeassa tornihuoneessa, jossa valo ainoastaan katon kautta pääsi valaisemaan vaaleata kangasta. Mutta hän, maalari, teki työtä, joka jatkui tunti tunnilta, päivä päivältä. Ja hän oli kiihkeä, kiivas ja synkeä mies, jonka oli niin unelmiensa vallassa, ettei tahtonut katsoa, että valo, joka niin aave-aisesti valaisi katon kautta tätä toimintaa, saattoi hänen nuoren vaimonsa terveyden ja elinvoimat kuihtumaan, niin että kaikki, paitsi hän, sen huomasivat. Mutta nuori rouva hymyili vielä valittamatta, koska hän näki, että maalari (jolla oli suuri maine) löysi tehtävässään sanomattoman suurta huvia, tehden työtä yöt ja päivät maalatakseen hänet, joka häntä niin suuresti rakasti, mutta kumminkin päivittäin tuli yhä enemmän ja enemmän alakuloiseksi. Ja todella, jos joku näki

muotokuvan, puhui hän, suuresti kummissaan, sen yhden näköisyydestä ja että se oli todistuksena siitä että maalari rakasti vaimoansa koska taulu oli niin äärettömän hyvin tehty. Mutta lopulla, kun työ läheni loppuaan, ei kukaan saanut tulla torniin, sillä maalari oli aivan villiintynyt työhönsä, niin että tuskin loi kankaalta pois ainoatakaan silmäystä ei edes katsoakseen vaimonsa kasvoja. Ja hän ei tahtonut katsoa, että väri, jota hän levitti kankaalle, hävisi häneltä joka istui hänen mallinaan. Ja kun monta viikkoa oli kulunut ja tuskin muu-

ta oli enään jällellä kuin pensseliveto suuhun ja silmien varjostaminen, leimahti hänen sielunsa jälleen kuin sammumaisillaan olevan kynttilän liekki. Pensseliveto ja varjostaminen tehtiin, ja silmänräpäyksen seiso i maalari haltioissaan työn edessä, jonka hän oli luonut; mutta silmänräpäys sen jälkeen, hänen vielä kuvaa tarkastellessaan, alkoi hän vapisemaan, kalpeni, tuli suuresti liikutetuksi ja huusi kovaa: „Tämähän on todella *elämä* itse!“ minkä jälkeen hän äkkiä kääntyi katsomaan rakastettuaan. „*Hän oli kuollut!*“

Antek.

Kirj. Jan Mrovski.

I.

Halki aavan aron ajelehti myöhäissyksyn ensimmäinen lumimyrsky. Oli yö ja raskaat mustat pilvet peittivät taivaan.

Pieni kylä oli kuin lumen hautaamana. Tuuli ulvoi hauraiden majojen ympärillä ja ravisteli ikkunalautoja.

Ainoastaan yhdessä majassa paloi vielä tuli.

Kylmässä tuvassa oli sen asuja kuolemaisillaan.

Selvästi tuns i hän että loppu oli lähellä, mutta hän ei pelännyt kuolemaa, ja hän oli sitä hiljaisessa alistuvaisuudessa odottanut — kunpa vaan hänen poikansa ei täytyisi jäädä yksin.

Huolestuneena istui pieni Antek kumarassa vuoteen laidalla. Hän katseli syvälle äitiään hänen ahdistavasti hengittäessään. Hän kyllä aavisti kauheata, mutta hän ei tahtonut sitä uskoa. Jumala ei saattanut olla niin julma.

Mitä hän alkaisikaan äiditönnä! hänellähän ei ollut silloin ketään, joka pitäisi hänestä huolta. Kylän poikasten kanssa ei hän ollut tahtonut solmia oikeata ystävyyttä, koska hän ei ollut tahtonut jättää äitiä yksin tupaan.

Sairas lepäsi siinä hiljaa, ja ajatuksissaan hän eli vielä kerran nuoruudenaikansa. Kuva toisensa jälkeen ajelehti nopeasti hänen sielunsa ohi.

Ensin näki itsensä nuorena tyttönä, kauniina ja kuokoistavana ja hän ajatteli ensimmäisen rakkautensa aikoja. Käsi kädessä kulki hän miehensä rinnalla kuunvalaisemaa polkua. Hiljaa kietoi mies käsi vartensa hänen vyötäisensä ympäri ja suuteli häntä. Miten kaunis, voimakas hän oli ja miten hän häntä rakasti!

He menivät pian naimisiin. Lapsi tuli maailmaan ja heidän riemunsa oli suuri. Kuitenkin pian sen jälkeen kuoli hänen miehensä tapaturmasta lyhyen autuudenajan perästä. . . . Aikojen vaihdellessa oli lapsi hänen elämänsä onnensa.

Hänen tuskansa puolison kuoleman jälkeen oli suuri, mutta vähitellen voitti hän murheen. He elivät yksikseen hiljaista elämäänsä.

Joskus kun hän oli tuudittanut pienokaisen uneen ja huoneessa oli hiljaista, virkosivat hänen mielessään jälleen menneet onnelliset päivät. —

Niin kasvoi Antek, kokonaan äitiinsä kiintyneenä. Isäänsä muisti hän ainoastaan hämärästi, ja vuosien varrella kutoi hän mielikuvituksissaan kunniakehän hänen päänsä ympäri. Usein ennen pimeän tuloa menivät äiti ja poika niittyjen yli hänen haudalleen. Silloin kertoi äiti isästä. Hän puhui hiljaa ja hänen silmänsä loistivat, kun hän hänen verratonta hyvyyttään ja hellyyttään ylisti. Vielä entistä hellemm in painalti hän sellaisina hetkinä nuorukaisen rintaansa vasten. . . .

Kaksi päivää ja yötä kamppaili vaikeasti sairastunut kuoleman kanssa, mutta lopuksi täytyi hänen antautua. Hiljaa painoi hän Antekin käden omaansa. Oli hämärä ja ulkona putoili lumi taajoina hiutaleina maahan.

Pian sen jälkeen oli tupa täynnä ihmisiä. Muutamat nuorukaiset koettivat häiriä Antekin kanssa. Mutta su-

Hakki-Bey
Turkin uusi Pääministeri.

ruisena istui hän nurkassaan eikä kyennyt käsittämään ainoatakaan ajatusta. Ikäänkuin unessa kuuli hän papin mutisevan rukouksen. Silloin hän vajosi uupuneena, melkein huokausten tukahduttamana kokoon. —

II.

Oli routainen päivä kun mökin asukas vietiin hautaan.

Antek ei ollut koko yönä silmänsä sulkenut: aamu puolella vaipui hän lyhyeen levottomaan uneen.

Tie oli jäänyt, ja seurue saattoi ainoastaan vaivaloisesti liikkua eteenpäin. Antekista oli kaikki kuin sumua. Hän olisi tahtonut kauvaksi kaikki ihmiset. Mitäpä he tiesivät hänen surustaan. Aamulla menisivät kaikki toimiinsa ja vainajaa ei kukaan enää ajattelisi. . . .

Hautajaisten jälkeen menivät kaikki kylän ravintolaan, ainoastaan Antek, josta kukaan ei huolehtinut, kiiruhti vilunväreitä tuntien kotiin päin.

Ilta oli sillä välin joutunut. Tiellä oli pimeää, ainoastaan lumi kimalsi hämärässä.

Kylässä oli hiljaista. Kuin hautakivet seisoivat majat syvällä lumessa.

Metsässä ulvoi tuuli. Kuin itku kaikui se Antekin korvaan.

Hän meni tupaan. Täällä muistutti häntä kaikki äidistä: vuode, joka nyt oli tyhjänä, perheenkuvat ja lääkepullot. . . .

Syvä alakuloisuus valtasi pojan. Hän kätki kätensä kasvoihinsa ja itki. — Näin istui hän kauvan, kunnes yö joutui. . . .

Äkkiä kirkastui tupa. Eräs olento tuli ikkunasta sisään ja lähestyi Antekia.

Hän tunsu sen pian. Se oli hänen äitinsä. Ja hän, sen sijaan että olisi juossut häntä vastaan, istui ja katse- li vain häneen.

Nyt rupesi olentokin elämään.

Toisen käden pani hän sydämelleen ja toisen hän ojensi ikkunaa vasten. Niin hän seiso i muutamia hetkiä. Sitten hän ojensi käsivartensa Antekia kohti ja hävisi. . . .

Kun poika heräsi, valtasi hänet suuri levottomuus. Hän oli vakuutettu että äiti todellakin oli siellä ja kuin hurmaantunut juoksi hän ympäriinsä tuvassa.

Ennenkuin äiti meni ikuisuuden sillan ylitse tahtoi hän ottaa hänet mukaansa, ja hän tahtoi seurata äitiään lepoon.

Poika ei harkinnut pitkää aikaa. Hän hiipi tuvasta ja kiiruhti yli hiljaisen lumettuneen tien. Yksinäiset ma- jat ja yksinäiset puut kiitivät hänen ohitsensa.

Hän saavutti rauhan majan. Äidin hauta oli jo hie- nojen lumihuutaleitten peittämä. Antek kumartui alas ja lykkäsi lunta pois.

Hiljaisuus vallitsi ympärillä, siellä täällä narahti vain oksa ja hiljainen lehti putosi maahan. Neljännestunti toi- sensa jälkeen kului mutta mitään ei ilmestynyt.

Antek katsoi avuttomana ympärilleen.

Ja äkkiä alkoi jokainen puu, jokainen liikkuva lehti saada muodon hänen silmissään. Ne eivät enää olleet mitään huutaleita, jotka hänen ympärillään tanssivat, vaan henkiä. Ne hiipivät kaikista kulmista, tanssivat ja nau- roivat.

Antek heittäytyi maahan ja itki kauvan katkerasti. Silloin hän tunsu että hänet käärittiin lämpimään vaippaan. Maan yli kohosi hän suurilla valkeilla siivillä.

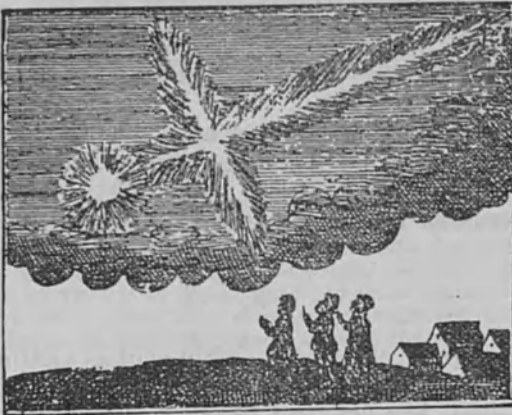
Alhaalla näki hän maailman syvässä lumessa, mutta ylhäällä loisti taivas kirkkaassa tähtiloistossaan. . . .

Ja lunta satoi satamistaan yhä taajemmissa huutaleissa.

— — —
Muutamien päivien kuluttua nähtiin poikanen jääty- neenä ja kankeana äitinsä haudalla.

Pyrstötähdet.

Halley'n pyrstötähden ilmaantuminen maamme näkö- piiriin on ollut omiansa keskittämään erityistä mielenkiin- toa noihin avaruuden kiertolaisiin, jotka tulevat avaruu- den tuntemattomasta etäisyydestä, loistavat, lähenevät maattamme huimaavalla nopeudella, sivuuttavat sen ja — häviävät äärettömyyden yöhön.

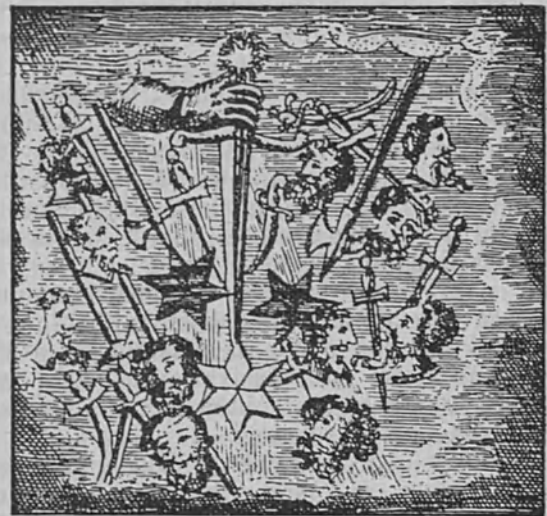

Vilkkaan mielikuvituksen luomia piirustuksia pyrstötähdistä.

Ei ole ollenkaan kummeksittava, että entisinä aikoina, jolloin tähtitiede lepäsi kehossaan ja kansojen yleissivis- tys oli jotenkin alkuperäinen, jonkun uuden pyrstötähden ilmaantuessa meidän näköpiiriimme, syntyi yleinen häm- minki ja mieltenkuuhu. Lienee sen vuoksi paikallaan Halley'n pyrstötähden yhteydessä hiukan kajota näihin en- tisaikojen kauhuihin. On huomattava, että entisaikojen oppineetkin kuvittelivat pyrstötähtiä melkein pä ylliuonnol- lisella värityksellä:

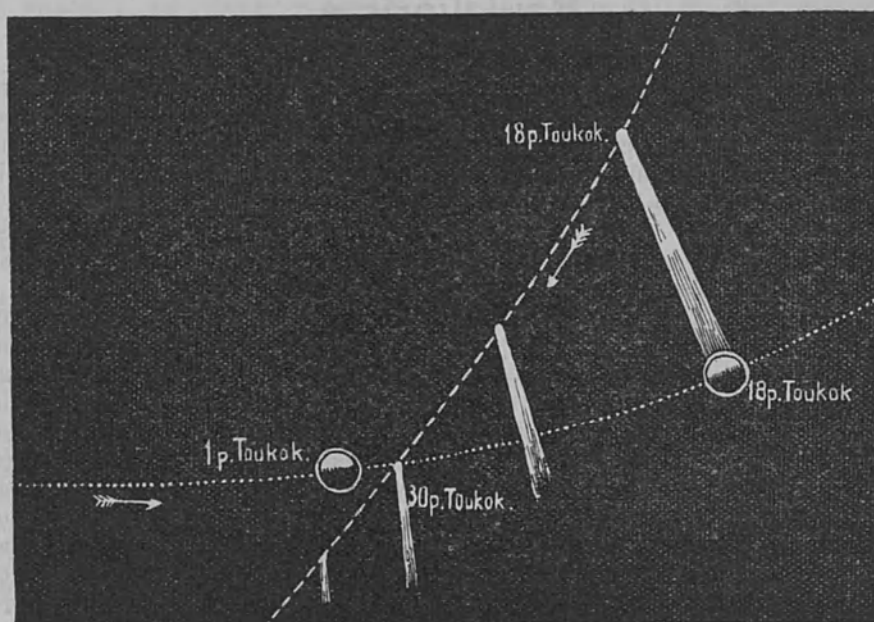
Anno 1527, viinikuukauden 11 p:nä klo 4 aamulla nähtiin suuri pyrstötähti kaikkialla Europassa, joka aivan- kuin paloi ja jolla oli tavaton pituus ja veren väri. Sen pääosan muodosti kuten käännetty käsivarsi, joka piti kädessään miekkaa, kuten tähtöisi sillä heti työntää; mie-

kan kahvassa oli yksi ja terän ympärillä kolme tähteä. Miekkan ympärillä oli muita sota — aseita ja verisiä ihmis- päitä, jotka hyvinkin monen saattoivat aivan kauhun valtaan.

Tämän lisäksi seurasi paljon yleistä sekasortoa, turk- kilaiset ryntäsivät Europaan, Rooma valloitettiin, paavi va- pautti itsensä suurilla lunnilla, j. n. e.

Vanhan ajan tähteintutkijat olettivat pyrstötähdet, har- voja poikkeuksia lukuunottamatta, avaruuden häipyviksi ilmi- öiksi. Jotkut uskoivat niiden olevan osia maanpinnasta, jotka jouduttuaan tulipiiriin syttyivät palamaan; toiset taas pi- tivät niitä suurten miesten henkinä, jotka kohosivat tai- vaaseen ja jättivät kurjan maan. Roomalaiset uskoivat aivan totena, että se suuri pyrstötähti, joka näyttäytyi Caesarin kuolinvuonna 43 j. Kr., oli todellakin suuren so- tapäällikön sielu. — Vasta Brahen, Newtonin ja Halley'n tutkimukset johtivat oikeaan tulokseen pyrstötähtien ja muiden taivaankappaleiden kulusta ja alkuperästä.

Halley'n pyrstötähden asema maahamme ensi toukokuussa.

Huomattavin aikakaussittain ilmestyvistä pyrstötähdistä on Halley'n pyrstötähti, joka tulevan toukokuun 18 p. on lähinnä maata, Kristuksen syntymästä lukien on se näyttäytynyt 24 kertaa.

Se näyttäytyi v. 1066 samaan aikaan kun Vilhelm Valloittaja nousi maihin Englannin rannikolla. Englannin kuningaskruunussa on vielä nytkin jäljellä koriste, joka on muovailtu tämän pyrstötähden muotoiseksi, joka oli niin suurena tekijänä Hastingsin taistelussa.

Sivistyshistoriallisessa merkityksessä tuli Halley'n pyrstötähti kuuluisaksi näyttäytyessään maan näköpiirissä v. 1456, kolme vuotta jälkeen Konstantinopolin valloituksen. Koko Euroopaa järkytti silloin vielä turkkilaisten menettely; kerrottiin että Sofian kirkosta oli tehtä muhamedilainen moskea, että kaikki kristityt oli murhattu tai viety vankeuteen; pelättiin pahinta kristinuskolle. Kiertotähti näyttäytyi kesäkuussa v. 1456; se oli suuri ja pelottavan näköinen, kirjoittavat sen ajan historioitsijat, sen pyrstö oli 60 asteen pituinen, se oli kullan kiiltävä ja muistutti aallonmuotoista liekkiä. Luultiin yleisesti sen muistutta-

van Jumalan vihaa paatuneelle kristikunnalle. Piispa Calixtus III määräsi, että kaikissa kirkkoissa oii soitettava joka päivä, jolloin kristittyjen oli rukoiltava. Vielä nykyäänkin soitetaan kaikissa katolisissa kirkkoissa n. s. puoli-päivän soitto, Angelus.

Myöhempiäkin aikoina on sama pyrstötähti synnyttänyt kaikissa maissa suurta mielenkiintoa. Vuonna 1860 pelotti se kaikkia ihmisiä: katolilaisia, protestantteja, juutalaisia ja turkkilaisia. Vieläpä kanatkin joutuivat kauhun valtaan. Parisin Kansallismuseossa säilytetään eräs muisto näiltä ajoilta ja on siinä seuraava kirjoitus: Eräs harvinainen merkki, kuinka eräs kana Roomassa muni munan, jonka kuoreen oli piirretty Halley'n pyrstötähden kuva.

Kuten sanottu, kiittää sanottu pyrstötähti taaskin suurella nopeudella maata kohti. Oheenliitetystä kuvasta näemme kuinka se sivuuttaa maapallon ja kuinka se ensi toukokuun 18 p:nä on meitä kaikkia lähinnä. Kun meillä pohjoismaiden kansoilla on silloin jotenkin valoisa vuodenaika, emme luultavasti näe sitä niin valorikkaana kun uteliaisuus vaatisi.

Luutnantti: Mitä n:o 38, Martinmäki nuhjustelee?

Miksi Mies ei ammu?

Martinmäki: Seison ja ajattelen mitä ihmettä ne tekevät kivääreillä ennen ruudin keksimistä.

Kaksi hölmöläistä keskustelivat auringosta ja kuusta, ja johtuivat lopulta vertailemaan kumpiko niistä mahdollisesti oli hyödyllisempi. Pitkän vaihtelun jälkeen sanoi toinen heistä: Kuu on mielestäni hyödyllisempi.

Kuinka voit niin päättää? kysyi toinen.

Aurinko paistaa keskellä kirkasta päivää, jolloin silmäpuoletkin helposti näkevät, mutta kuu paistaa yöllä, jolloin me tarvitsemme valoa.

Kysymys: Mitä on ei mitään?

Vastaus: Kahvaton veitsi, ilman terää.

Kiitollisuus: Opettaja: Puhumme kiitollisuudesta. Pekka, voitko mainita jotain josta olet tuntenut olevasi kiitollinen viime vuoden aikana?

Pekka: Voin kyllä, mutta en tiedä josko opettaja sitä hyväksyy.

Opettaja: Sano pois vaan mistä tunnet olevasi enin kiitollinen.

Pekka: Suurinta kiitollisuutta olen tuntenut siitä, että opettaja taittoi käsivartensa ja ei voinut meitä ruumiillisesti kurittaa pitkiin aikoihin.

Kaulakoriste.

Haloo, Durrant!

Hyvää päivää, Batson!

Vastaus tuli minun huuliltani ja oli vähemmän sydämellinen. Sillä Batson oli tullut sisään minun vastaanottohuoneeseeni ilmoittamatta saapumistaan, ja se oli minusta vastenmielistä.

Batson on innokas sosialisti.

Durrant, minä olen vakeassa asemassa, sanoi hän.

Voin sen arvata, koska sellaisella kiireellä syöksyt sisään asuntooni. Mitä on tapahtunut?

Vaimoni rikas täti on äkkiä kuollut ja jättänyt hänelle perinnöksi kallisarvoisen kaulakoristeen, jonka arvo on kymmenen tuhatta puntaa. Kaulanauha saapui tänä aamuna. Eikö se ole kauheaa?

Ajattelet kaiketi, että sinä, koska olet sosialisti, et voi — — —

Ei, sitä se ei ole. Ikävintä asiassa on se, että meillä ei ole oikeutta kuin viidenteen osaan koko summasta.

Eikö vanhus lahjoittanut koristusta yksinomaan vaimollesi?

Kyllä — mutta sinä et minua ymmärrä. Tiedät, että asun uudessa esikaupungissa nimeltä Boundary Green. Meitä on viisi sosialistia — viisi perhettä tarkoitan — jotka olemme minun ehdotukseni mukaan päättäneet vuoden 1909 ajan elää sosialististen ihanteitemme mukaan. Kaikki tulomme panemme yhteen ja jaa'amme ne sitten viiteen yhtäsuureen osaan.

Todellakin! Kuinka vaatimattomasti sinulta, Batson!

Niin, näetkös — minulla oli pienimmät sisääntulot. Tätä seikkaa en kuitenkaan ottanut huomioon ehdotusta tehdessäni. Mutta nyt tämä jalokivillä koristeltu kaulanauha pilaa kaikki suunnitelmat. Miksi ei täi Maria elänyt ensi vuoteen. Sopimuksemme mukaan tulee myös kaikki vuoden 1909 ajalla saatavat perinnöt jaettaviksi viiteen yhtäsuureen osaan.

Se muuttaa asian.

Mutta he eivät tule saamaan penniäkään. Saamalla viisi korkoa voisimme me hyvin elää koko summalla.

Kuinka aijot sitten menetellä?

Sitä juuri tahtoisin sinulta tietää.

Rakas ystäväni, minä puolestani en tahdo sekaantua siihen asiaan: vähältä piti etten kerran saanut surmaiskua eräässä sosialistikoukksesaa, joka pidettiin Trafalger Sguarella ja — — —

Oh, sehän oli kokonaan toista. Sinun täytyy minua ohjata. Ajattele, kuinka minä sinua autoin koulussa.

Miksi et voi lykätä perinnön saantia ensi tammi-kuuhun.

Sehän on jo minun huostassani. Ei, sitä en voi tehdä puhtaalla omallatunnolla.

Lähetä rahat johonkin pankkiin.

Hän ravisteli päätään.

Etkö ymmärrä, Durrant, että minun omatuntoni kielteää minua keinottelemasta.

Etkö voi jättää rahoja minulle?

Silloin tulisin pettäneeksi neljä perhettä.

Muuta neuvoa en tiedä.

Toivoin sinun sen huomaavan. On olemassa ainoastaan yksi keino, Durrant. Se selvisi minulle tänä aamuna. Täytyy saada joku sopiva henkilö joka varastaa kaulakoristeen ja antaa sen meille takaisin tammikuun alussa. Sinä olet se henkilö, jota olen siksi ajatellut.

Mitä! Minäkö varastaisin kaulakoristeen?

Se on ainoa keino joka ei ole vastenmielinen omallatunnolleni.

Mutta minun omatuntoni sitten?

Lupaathaa luovuttaa koristeen meille takaisin tammikuussa.

Luonnollisesti — jos suostun ehdotukseesi.

Sinun tulisi tehdä se ensi yönä.

Yöllä? — Senkö vuoksi minä uhraisin öisen leponi.

Niin, tänä iltana, keskeytti hän puheeni. Cissie ja minä syömme kello yhdeksän ruokasalissa. Kirjastohuoneen ovet ovat auki. Sinä menet sisään, otat kaulakoristeen kirjoituspöydän laatikosta ja poistut. Siten pääset kotiasi kello kymmenen tienoissa.

Mutta jos poliisi näkee minut?

Boundary Greenissa ei ole poliiseja.

Tietääkö vaimosi suunnitelmasta?

Lienee parasta puhua hänelle vasta jälkepäin.

Mutta jos hän paheksuu menettelyäsi?

Mahdollisesti, jos hän saa sen edeltäpäin tietää. Mutta nyt on kaikki valmiiksi suunniteltu. Tapaan sinut asemalla klo. 8,44 — silloin on jo tarpeeksi pimeä. Sieltä seuraan mukana puutarhan portille ja osoitan sinulle kirjastohuoneen akkunan. Cissie ja minä menemme sitten ruokasaliin, joten voit ottaa koristeen. — Kaikki on niinmuodoin sovittu. Lisäsi hän ja ojensi kätensä: tapaamme toisemme iltasella.

Kun hän oli poistunut, vaivuin murtuneena tuolille ja nuhtelin itseäni siitä että olin ollut niin heikko ja myöntäväinen.

* * *

Ilalla satoi ankarasti. Mutta koska en ollut päätöstä tehdessä ottanut huomioon ilmasuhteita, matkustin sovittulla ajalla Boundary Greeneen.

Asemahuoneen edustalla tapasin Batsonin.

Kuinka voitkaan vaatia minut ulos tällaisella ilmalla, sanoi hänelle.

Olemme useita vikkoja odottaneet sadetta, joten siitä turhaan pahoittelet. Mutta ethän suinkaan ota tuota sateensuojaa mukaasi?

Kyllä! — Koska en ole tottunut vedessä elämään, niin — — —

Mutta se ei sovi.

Ei sovi?

Oletko koskaan nähnyt murtovarkaalla sateensuojaa?

En olen koskaan seurustellut sellaisten kanssa.

Mutta mihin kätket sen perille tultuasi?

Sanoin hänelle että jättäisin sen puutarhaveräjän luo.

Siten sain hänet vähitellen rauhoitetuksi.

Tultuamme veräjän luo, sanoi hän: tässä eroamme.

Tulen huomenna luoksesi kuulemaan lähemmin asiasta.

Hän osoitti kädellään kirjastohuoneen akkunaa, josta heikko valo tukeutui ulos pimeyteen. Kaulakoriste on kirjoituspöydän oikeanpuoleisessa laatikossa, kuiskasi hän minulle.

Viiden minuutin kuluttua sen jälkeen kun sovittu merkki on annettu — sanomme viisi minuuttia varmuuden vuoksi — menet sisään ja otat kaulakoristeen. On parasta että ryömit tuon pensaan taakse.

Näin sanoen poistui hän luotani.

Odotin, kuten minusta tuntui, koko ijäisyyden, rankkasateessa. Lopulta kuului merkin anto. Odotettuani suunnilleen viisi minuuttia, suljin sateensuojani, asetin sen aitauksen nojaan, nostin ylös nutun kauluksen ja riensin rakennusta kohti. Ovia oli vaikea avata sillä vaikkakaan ne eivät olleet lukitut, ei niissä ollut mitään kädensijaa ulkopuolella, mutta lopulta onnistuin pääsemään kirjastohuoneeseen. Siellä oli kirjoituspöytä. Avasin oikeanpuoleisen latikon ja pistin sinne käteni.

Mutta parhaalle tahdollakaan en sieltä löytänyt kaulakoristusta. Sain kyllä käteeni piipun, kynänpuhdistajia ja pihdit, mutta en hakemaani esinettä.

Mitä se oli? Kuulin selvään että ovea avattiin. Minut oli huomattu. Joku tuli minua kohti. Painuin kirjoituspöydän taakse,

Askeleet kuuluivat aivan selvästi. Sydämeni löi valtoinaan.

Tulija pysähtyi kirjoituspöydän luo. Katsoin ylös. Oliko hän mahdollisesti huomannut minut? Ei. Huoneessa vallitsi kuolonhiljaisuus. Luulin, että hän kuulisi henkitykseni.

Hämmästykseni avasi hän vasemmanpuoleisen laatikon. Tiesin varmasti että se ei ollut oikeanpuoleinen, koska minulla ei ollut aikaa sitä sulkea. Tämän jälkeen päästi hän keveän ilohuudon. Sitten sulki hän laatikon ja poistui.

Hän oli oikea murtovaras ja hän oli saanut kaulakoristeen.

Jos olisin paremmin ajatellut asiaa, en kenties olisi menetellyt kuten nyt. Mutta nyt ajattelin ainoastaan sitä, että hän pyydysti minun alueellani, joten minä heittäydin hänen päällensä ja kiskasin koristuksen hänen kädestään. Niin kierittelimme molemmat lattialla ja huusimme apua. Hän kirkui niin että hän olisi helposi voinut herättää koko Boundary Green.

Silmänräpäyksessä ryntäsi huoneeseen ihmisiä. Bat-

son, vaimonsa seuraamana, syöksyi sisälle. Imeteltävällä tyyneydellä sytytti hän kaasulampun.

Batson! kiljuin minä. Tämä rosvo tohti varastaa kaulakoristeen — kiiruhda, tartu häneen kiinni!

Hän seisoi ääneti ja katseli meitä. Kirkaisten juoksi hänen vaimonsa rosvon luokse.

Rakas Douglas, onko hän mahdollisesti tehnyt sinulle pahaa? Roisto! sanoi hän ja ojensi minua kädellään. Mutta sehän onki herra Durrant! Mitä tämä merkitsee?

* * *

Selitys, joka neljän perheen saapuvilla ollessa tapahtui, oli hyvinkin yksinkertainen. Cissie Batson oli antanut veljelleen Douglasille saman tehtävän kuin hänen miehensä minulle. Sopimuksessa oli sentään pieni ero. Hän löytäisi kaulankoristeen vasemmanpuoleisesta laatikosta ja minä oikeanpuoleisesta.

Tästä näkee selvästi mihin joudutaan jos eivät vaimo ja mies toimi avonaisesti keskenään. —

Batson ja hänen vaimonsa eivät enää asu Boundary Greenessä, vaan ovat vuokranneet pienen asunnon kaupungissa. He elävät hyvin viidelläsadalla punnalla vuodessa — kaulakoristeesta saamiensa rahojen koroilla. He ovat vieläkin sosialisteja, mutta kohtuullisia.

Webster ei ollut suotta käynyt huoneessa aikaisemmin useampana eri päivänä. Silloin kun parooni oli hänelle puhunut havainnoistaan, oli hän, kuten jo ennen on mainittu, heti ruvennut ajattelemaan mahdollisesti löytyvän aukon paksussa muurissa. Nyt oli tästä olettamisesta saatava täysi vakaumus. Hän hiipi varpaisillaan paksun muurin viereen.

Henkilö, jolla ei olisi ollut kylliksi rohkeutta, ei olisi kauempaa viivytellyt huoneessa. Kuu valaisi juuri akkunasta sisälle, ja valo, joka huonetta valaisi, tuntui pelottavan aavemaiselta.

Salapoliisi näki selvään sängyn, jossa viimeisen Woodhousen oli löydetty kuolleena, ja myös sänkyvaatteet joiden päällä hän oli elämänsä lopettanut, olivat jällellä sillä, kaikki oli tahdottu säilyttää sellaisenaan. Kaikki tuo olisi ollut omiansa kiihdyttämään haaveilevaa mielikuvitusta.

Mutta Webster ei pelännyt aaveita, ja sängyn oli hän monasti ennen tarkastanut. Vanha Woodhousen oli levännyt aivan yksin kun kuolema hänet kohtasi; hän oli tapansa mukaan lukinnut oven sisäpuolelta. Seuraavana päivänä, kun vanha parooni ei avannut ovea vaikka siihen useaan eri kertaan koputettiin, täytyi ovi avata ulkopuolelta.

En usko, että se kuolema on tapahtunut luonnollisella tavalla, mietti Webster itsekseen, suunnatessaan katseensa sänkyyn. Siinä tapauksessa, että olettamiseni on tosi, on jonkun täytynyt tunkeutua sisälle muurista johtavan salaoven kautta.

Samassa oli Webster epäilemänsä paikan luona ja tutki tarkoin vuorauksen muurin kohdalta.

on kuitenkin paremmissa olosuhteissa ja minullekin on onni ollut suotuisa. En ole koskaan ollut aivan köyhä, ja nyt saan lisäksi erään perinnän, joten minun ei enään tarvitse turvata lordi Howesin ja hänen tyttärensä apuun. Minun mielipiteeni ovat muuten aivan samallaiset kun loordi Howesin, joka ei tahdo antaa tytärtään köyhälle miehelle. Mutta kaikki kun minulla on tahdon jakaa sydämeni valitun kanssa. Te olette se, Sullivan; teidän täytyy myöntää, että minä toimin ilman omanvoiton pyyteitä.

Siinä seisoi hän levitetyin käsiin, odottaen paroonin sulkevan hänet syleilyynsä. Hän oli sanomattoman kaunis kuumassa kilhkossaan, mutta Sullivan voitti kiusauksen, sillä hänen mieleensä välähti Ellenin kaunis kuva. Ellen oli se talismaani, joka suojeli kääntä kauniilta viekottelijalta.

Vaikka parooni ei olisi tuntenutkaan nuoren missin entisyyttä, ei hän sittenkään olisi suostunut hänen toivomuksiinsa, mutta nyt tiesikin hän yhtä ja toista, mitä nuori nainen ei osannut edes aavistaa. Sattuman kautta oli parooni saanut tietää, että hän oli suhteissa Suffolkin kanssa.

Kun nyt miss Holborne hitaasti lähenei ja kohdisti häneen tuliset silmänsä, vetäytyi parooni äkkiä takaperin ja nosti hattuaan, samalla kun hänen kasvoillaan kuvastui välinpitämätön ilme.

Valitan, että olen pakoitettu keskeyttämään tämän keskustelun, miss Holborne, sanoi hän niin kylmästi, että nuori nainen aivan hätkähti. On luullakseni parasta, että poistun heti.

Ei, pysähtykää, odottakaa, huusi hän kiukkuisasti, minun täytyy sanoa teille vielä paljoa enem-

Allekirjoittanut tilaa täten HELSINGIN KUVALEHDEN

$\frac{1}{1}$, $\frac{1}{2}$, vuodeksi v. 1910. Tilausmaksu Smk.

myötäseuraa (on lähetetty postiosoitukseksi).

..... kuun p:nä 1910,

(Nimi)

(Osoite)

„Caementium“

on ainoa luotettava aine lasin, porsliinin, marmorin, alapasterin, terrakotan, puun, metallin y. m. kittaukseen.

Paras keino saada mehu- ja marjapullot ilmanpitäviksi.

Ei halkeile kuten hartsi ja kestää kuinka kosteassa lämmössä tahansa.

Caementiumia myydään kaikissa hyvinlaitetuissa rohdos-, taloustarpeiden-, lasi- ja porsliini-, paperi- ja rautakaupoissa, sekä

Butterickilla Centralipasaasissa.

Jälleenmyyjille alennusta.

Butterickin Malliliike, Helsinki, Puh. 33 15.

3:mas lähetys

Vesisiipiä

on saapunut Butterickin myymälään Sentralipasaasissa. Hinta 2:50. Maaseudulle jälkivaatimuksella

män. Tahdotteko todellakin koko elämänne ajan elää yksin ja huomaamatta?

Parooni ei vastanut enää hänelle, vaan suuntasi kulkunsa nopeasti linnaa kohti. Takanaan kuuli hän missin uhkaavat sanat, mutta hän kulki nopeasti edelleen.

Eräässä toisessa puiston osassa kulki kaksi henkilöä. Ne olivat Suffolk ja palvelija William. He olivat juuri vähää ennen neuvotelleet tärkeistä asioista miss Holbarnen kanssa.

Sinä et siis todellakaan enää luota uuteen pehtoriin? kysyi Suffolk kiihkeästi.

En, lisäsi William, senjälkeen kun olen vakoillut häntä mitä tarkemmin, sillä tiedän varmasti että hän on valhevaippaan kätkeytynyt salapoliisi, joka samalla on mitä vaarallisin. Sitä osottaa jo hänen käytöksensä. Tähän saakka on hän kulkenut ympäriinsä päivisin, mutta olen varma että hän tästedes tulee tekemään vakoiluretkiään myös öisin. Ja tämä olisi mitä vaarallisinta, sillä yön hiljaisuudessa voi hän nähdä ja kuulla jotain semmoista, joka maksaisi meidän henkemme.

Loruja, keskeytti Suffolk, silloin teemme lyhyen lopun, kuten ennenkin, sillä se mikä on meille onnistunut kahdesti ennen, onnistuu kyllä kolmannellakin kerralla. Minä kyllä ymmärrän toimia.

Kun nämä molemmat miehet sitten saapuivat kartanolle, ei heidän ilmeistään voinut mitään erityisempää huomata. Mutta William kätkeytyi vaanimaan, sillä pehtori oli herättänyt hänessä epäluuloja, ja hän päätti varmemmin kuin koskaan ennen vainuta hänen tekojaan.

Paksun muurin salaisuus.

Kello lienee ollut suunnilleen yksitoista yöllä, kun Webster äänettömästi kuten aave hiipi ulos huoneestaan.

Huoneesta oli kaksi uloskäytävää, ja oli otaksuttavaa että molempia vartioitiin. Mutta Webster osasi olla kyllicki varuillaan. Hän poistui huoneesta akkunan kautta.

Yö oli tyyni ja täysi kuu loisti korkealla avaruudessa. Koko ympäristö, puisto ja vanha linna suorastaan kylpivät valossa. Mutta siellä, missä korkeat muurit painautuivat kuun eteen, oli mustat öiset varjot.

Käyttämällä kyväkseen näitä varjopaikkoja laskeutui Webster alas akknasta ja pääsi onnellisesti rakennuksesta ulospistäväälle parvekkeelle. Sieltä johtavan oven oli hän jo aikaisemmin päivällä päivällä avannut ja jättänyt raolleen.

Täten pääsi hän toiseen asumattomaan huoneeseen joka ei kuulunut hänen huoneustonsa ja jossa ei luonnollisesti oviakaan vartioitu. Avaimet oli hän ottanut mukaansa ja huoneen oli hän päivällä perinpohjin tarkastanut, joten hänen oli helppoa jatkaa täällä vakoiluun.

Se oli Woodhousenin kuolin huone. Sähkölampun oli hän kätkenyt taskuunsa, ja nyt hiipi hän varovasti askel askeleelta sekä pysähtyi tuon tuostakin kuuntelemaan.

Hänen käyntinsä oli aivan äänetöntä, sillä hänen kenkensä olivat pohjatut paksulla, pehmeällä kumilla.

A.-B. R. E. WESTERLUND O.-Y.

Pianomakasiini

Helsinki, Poh. Esplanaadik. 37. Puh. 6 82.

Maamme suurin ja parhaiten lajiteltu liike
Flyygeleitä, Pianinoja ja Urkuharmoonioi-
ta varten. Soittokoneita vuokrataan.

Edulliset maksuehdot.

Huokeimmat hinnat.

Tampereen Rakennuskonttori

Tampere

Ken rakentaa, kääntyköön ostoksilaan Tampereen Ra-
Ken kennuskonttorin puoleen.
talous- ja työkaluja tarvitsee, saa ne halvimmalla ja
parasta laatua Tampereen Rakennuskonttorista.

◆ **A. APOSTOL O-Y.** ◆

NUOTTI- JA SOITINKAUPPA,
Mikonkatu 4. ■ ■ ■ Puhelin 53 44.

**RACHALS,
BERDUX,
DÖRER,
KNAUSS,
RITMÜLLER**

Nykyajan parhaita
PIANIINOJA & FLYYGELEITA
uusinta mallia.

Hörügel Urkuharmoonioita, voittamatonta tekoa.

Torvisoittimia omasta tehtaasta (noin 20% halvemmat ulkomaisia.)
Käsityö- ja tehdasyhdistyksen näyttelyssä 1907 saanut ensi palkinnon.

Paperossit:
Fennia
Armiro
Extra
ovat parhaita.

Kauppahuone
A. K. SAVIN

suositaa hyvinuunnetuita tavaroitaan

Kahvia, myös paahdettuja
kahvilajeja erilai-
siin hintoihin.

**Teetä, Sokeria &
Kaakaota.**

Helsinki, L. Heikink. 10.

Puhelin 204.

KUVALAATTOJA

UMTO FORSSTRÖM
KE-MIGRAFINEN
LAITOS.
HELSINGISSÄ
P. ESPLANADINK. 7.
PUH. 7421.

KOLMIVÄRIKÄINÄ
AUTOTYYPPIÄ - FOTOTYYPPIÄ

POHJOLASSA
vakuuttaminen

on mukavata, edullista ja varmaa.
Vakuutuksen voi tehdä kirjeelläkin.

KULLERVOSSA
maksaa

5,000 mkan vakuutus ainoastaan
10 markkaa Issä luokassa. Todellakin
mitätön vuosimeno suureen etuun ja
varmuuteen nähden. Kysykää kirj. va-
kuutusehtoja.

SVEA

Palo- ja Henkivakuutus
Konttori Helsingissä P. Esplanadikatu 33.
Puhelin 228.

J. N. CARLANDER.

Tupakkatehdas

Suosittelee palkittuja teoksia.

FENNIA

Helsingissä

Kultamitali Parisin ja Brüsselin näyttelyissä v. 1907.

Julius Tallberg

HELSINKI

Rakennustarpeita, työkaluja ja koneita.

Tapaturma-vakuutusosakeyhtiö

PATRIA

Helsingissä, Unionink. 25.

Palovakuutus-Osakeyhtiö

FENNIA

Helsingissä, Unionink. 25.

KESKINÄINEN HENKIVAKUUTUSYHTIÖ

SUOMI

Itto yksinomaan vakuutettujen hyväksi.
Turin kotimainen henkivakuutusyhtiö.

**Vikt. Lindman
KULTASEPPÄ**

Aleksanterin- ja Kluuvikadun kulmauksessa.
PUHELIN 64.

KALEVA,

osakeyhtiön ja keskinäisen yhtiön välimuotona myöntää

henkivakuutuksia

mitä edullisimmilla ehdoilla.

— Koko liikevoitto vakuutetuille. —
Vakuutetuilla äänestysoikeus yht ökokouksissa.

LIIKETOIMISTO

ESPÉRO

K. Rothström.
Aleksanterink. 17 A.

Ostatte edullisimmin

„HERBAsta“

Puhelin 7-170.
Länsi Ranta 14.

Vihanneksia,
Juurikasveja,
Hedelmiä ja
Mausteita

PAX

„PAXin“
maku on verraton.

Arvoisat Kahvinostajat!

Kysykää paahdettuja kahvilajejamme, jotka ovat tulleet yhä enemmän ja enemmän suosioon niiden kahdentoista vuoden kuluessa, jolloin niitä on ollut kaupassa.

Huom.! Hintamme ovat, ottamalla huomioon tavaroitten laatu, aina ha vimmat.

Osakeyhtiö Pohjoismaiden Kahvikomppania.
(Pohjoismaiden suurin Kahvinpaahdinyritys.)

Kaikkia niitä, jotka haluavat saada parasta ja käytännössä halvinta Kaakaota, kehoitetaan ostamaan

„Standard“ lajia,

joka on taatusti puhtainta ja väärinämätöntä.

Huom.! Punasia 100 gramman pusseja.

Säästätte tuntuvasti

sammalla kun kahvitilkkanne tulee terveellisemmäksi ja hyänmakuiseksi käyttämällä hiukan täällä valmistamiamme „Standard“ kahvilisäkkeitä.

Kysykää senvuoksi:

„Standard Mokka'a“ à 25 p 1/8 kg.
„Standard uutta“ „15“ „
tai „Standard“ sikuria löyhänä.

N. Bomanin

Höyrypuusepäntehtas

Turussa.

Näyttelyhuoneustoja:

Helsingissä, Mikonk. 4.
Turussa, Linnak. 47.

Sisustaa täydellisesti sek yksityisiä asuntoja ja huoneita että myös hotelleja pankkeja y. m.

K. A. Dahlin'in

ROHDOSKAUPPA

Helsinki, Kolmikulmalla (Yrjönk. 6)
Aleksanterinkatu 48.

Varasto ja myynti:

Rohdoksia, Kemiallisia
ainoita, Kemiallisia ja
Farmaceutisia tarpeita,
Happoja, Öljyjä, Kiven-
näisvesiä, Saippuota,
Hajuvesiä, Hammas-
harjoja, Sidetarpeita
ja Kaunistusaineita
y. m.

TULENSAMMUTTAJA

Pluvius

- on aina valmis toimintaan ja ei koskaan tule käyttökunnottomaksi.
- on sammutustehoon nähden parempi kuin mikään muu kone.
- on Teidän henkenne sekä omaisuutenne suojana tulenvaaraa vastaan.
- on palovakuutusyhtiöiden hyväksymä ja suosittelema.
- on löytyvä kaikkialla, sillä tulenvaaraa on sielläkin missä sitä vähimmin odottaisi.

Pyytäkää konetta koetteeksi. Jollette halua pitää sitä, niin voitte lähettää sen takaisin. — Hintoja ja lausuntoja pyynnöstä.

Telef 66 81. **PLUVIUS** varasto Vladimirink. 2.

Häkli, Lallukka ja Kumpp.

(Omistaja Juho Lallukka)

Tukkukauppa Viipurissa.

Suosittelee muiden tavarointensa muassa todellista hyvää

TEETÄ

jota saadaan kaikissa hyvin varustetuissa kauppapuodeissa. Jokainen kääre on varustettu alla olevalla leimalla ja tavaramerkillä sekä sisältää tutkimustodistuksen.

HUOM.! Meidän kääreet ovat täysipainoisia.

Jokainen ajatteleva perheenelättäjä henkivakuuttaa itsensä, sillä hänelle on henkivakuutus kansalaisvelvollisuus, jonka kautta hän voi suojella itsensä ja perheensä aavistamattomilta turmiollisilta tapahtumilta. Jos omantunnon ääni kehottaa Teitä mahdollisimman pian hakemaan henkivakuutusta, älkää lykättkö sitä siksi kunnes se on myöhäistä.

Henkivakuutusosakeyhtiö FENNIA Turussa tarjoaa Teille asiamiestensä kautta kaikkialla maassa kaikenlaisia vakuutuksia halvimmissa vakuutusmaksuissa.

HUOM.! Yhtiö muuttuu keskinäiseksi. Ylimääräisiä työkyvyttömyysvakuutuksia ja työkyvyttömyyseläkkeitä myönnetään. Yhtiön kansanvakuutukset, joista suoritetaan viikkomaksuja.

Pääkonttorit: Turussa Aurakatu 1, Helsingissä Ratakatu 3.

Muistakaa
BORGSTRÖMIN TUPAKKATEHTAAN
uusinta paperossilajia

PRIMA,

joka on valmistettu turkkilaisesta tupakasta!
Ylistyksiä ei se kaipaa.
Sen oivallinen maku on paras suositus.
LAATIKON HINTA ainoastaan 25 penniä.

OSAKEYHTIÖ GRANIT

HELSINKI - - HANKONIEMI

Kultamitali maailmannäyttel. Pariisissa 1889, Nishnij-Novgorod. 1896

Mekaaninen kivenhakkuu ja hiomatehdas

valmistaa suomalaisesta graniitista muistomerkkejä ja hautapatsaita, etusivunverhokiviä, portaita, pylväitä, ja -lustoita, uurnia j. m. s. Erinomaisia monivärisiä graniittilajela ja siroa työtä.

Hautapatsaita pystytetään maamme kaikille hautausmaalle.

Näyttelypavilji, Helsingissä, Leppäsuon huvilassa.

Sörnäisten Höyryleipomon

näkki- ja ruokaleipä on murevaa ja maukasta. Valmistettuna patentiuuneilla on se ainoaa lajissaan. Suuren valmistusmäärän vuoksi halvin-hintoista.

Tehdas Helsingissä
Flemingink. 34. — Puhelin 714.

O. Y. Westerlund ja Kumpp.

KAAKAO

valmisteet ovat parhaat.

Palkitut kultamitalilla Pariisissa ja Lontoossa. Valmistusta valvoo Prof. Taav. Laitinen.

Huonekaluliike Kluuvikadulla

Kluuvikatu 7, (Lilius & Hertzbergin liikepalatsi)

Omistaja: V. A. TUOMISTO.

Hyvinlajitelu varasto, uusimpien piirustusten mukaan, hienoja, kestäviä mutta halpoja **Huonekaluja**. Käykää katsomassa näyttelyämme **Kluuvikatu 7**. Tehdas Riihimäellä.

Maailman suurin ompelukonetehdas

suosittelee jo yli 40 vuotta koko maassa tunnettuja erinomaisia ompelukoneitaan.

Singer Company.

Kaikki liikkeemme tunnetaan ylläolevalla kuvalla varustetuista kilvistä.

OSAKEYHTIÖ

Erikoisliike: Väkirehuja, Lannoitusaineita, Siemeniä & kylvötarpeita, Viljaa & Jauhoja, Siirtomaan-tavaroita,

AGROS

— HELSINKI. —

Koneita & Maanviljelys-, Meijeri-, ja Teollisuus-työkaluja.

Kaikki uusimpia valmisteita ja halvimpiin hintoihin.

Me toimitamme täydellisiä laitoksia, niinkuin myllyjä, sahoja, puusepäntehtaita, meijeriä- tiili-, ja turvepehkutehtaita y. m.

Tehkää sopimus meidän kanssamme!

Alfa-Laval.

Separaattoerien omistajille!

On edullista myydä vanha separaattori vaikkapa polkuhinnasta ja ostaa Alfa-Laval, sillä vanha separaattori tuottaa joka päivä tappiota, mutta Alfa-Laval joka päivä voittoa. — Alfa-Laval separaattorit valmistaa raharikas yhtiö, jolla on kaikki sekä teknilliset että koneelliset apuneuvot käytettävissä, ja voi se siten kestää mitä kilpailua tahansa. Alfa-Laval tehdas ei milloinkaan ole alentunut valmistamaan n. k. talousseparaattoreja, sillä se tietää hyvin, että semmoinen tusinaseparaattori on vaan alituisena tappion lähteenä omistajalleen, lähteenä, joka ei kuivu ennenkuin semmoinen separaattori on hävitetty pois talosta. Maanviljelijän tosi etu vaatii separaattoria, joka edustaa parasta, mitä teollisuus saa aikaan, separaattoria, joka tuottaa hänelle karjastaan suurimman mahdollisen voiton. Semmoinen separaattori on Alfa-Laval. Ostakaa sen vuoksi ainoastaan Alfa-Lavalia. Lakatkaa käyttämästä vanhaa separaattoria, sillä se tuottaa Teille tappiota joka päivä. Ostakaa Alfa-Laval, se tuottaa Teille suurimman voimäärän karjastanne ja siten joka päivä voittoa. Älkää antako kilpailijan asiamiehen selittää, että hänen separaattorinsa on „yhtiö hyvä“ kuin Alfa-Laval, sillä yhtiö hyvä kuin Alfa-Laval ei ole, Alfa-Laval on gläpuojella kaiken kilpailun. Tarvitessanne separaattoria kääntykää suoraan Osakeyhtiö Separaattoerien Pääasiamieheen Suomessa, joka on P. Sidorow, Helsingissä, silloin saatte suoranaisen vastauksen sekä osoitteen lähimmälle Alfa-Laval separaattoerien asiamiehelle, joka voi myydä Teille tarvitsemanne separaattorin.

C. E. LINDGREN'in Harjanvalmistusliike

Aleksanterink. 46 — Sentraalipasaasi. Punavuorenk. 9.

Kaikenlaisia hienompia ja kärkeampia Harjoja, Siveltimiä, Toalettitavaroita, Amykosta, Hajuvesiä, Kylpysieniä, Kamppoja, Peilejä, Rahakukkaroita, Lompakoita y. m.

Halpoin hintoihin.

Hellas O. Y. Pianotehdas

Suuri valikoma

uusja, hyviä pianoja. Suosikaa kotimaista teollisuutta!

Hellas, Kluevink. 5. Puh. 37 74.

Fred. Edv. Ekberg

Helsinki. 52. Aleksanterink. 52.

Leipomo, Konditoria & Kahvila.

Helsinki
II Mikonkatu II.
K. Kallio
Kello ja kultatavarain liike.
Mikonkatu II
Helsinki.

Apteekkarein Kivennäisvesitehdas

Terveysvesiä ja virvoitusjuomia valmistettaessa käytetään yksinomaan puhdistettua tai 110 asteista steriliseerattua vettä.

Puh. 139.

Puh. 139.

Käyttäkää ainoastaan

Provodnik-Kalosseja.

Ne ovat, komeat ja vahvat.

Myydään vähittäin.

Aleksanterink. 14.

„PROVODNIK“

Telefooni 35 74.

A.-B. VESIJOHTOLIIKE O.Y.

HELSINKI, VUURIMIEHENK. 29

Tel. 33 18.

Myypi varastosta:

Torvia ja Torvenosia vesija lokaviemäreitä varten.

Hanoja, Pumppuja, Kylpylaitoksia.

Toimittaa:

Täydellisiä vesijohtoja ja pumppulaitoksia joko lähetettyjen mittojen mukaan tahi valmiiksi asti joka paikkakunnalla.

I palkinto Kuopion Maanviljelysnäytelyssä Karjanjoutolaitoks.

A. ARSTI.

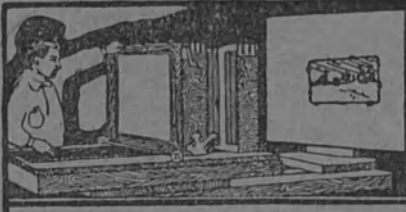
Aleksanterinkatu N:o 19.

Lajiteltu varasto uutuuksia:

Kankaita

Neulomatarpeita

Käsityötarpeita y. m.

KLISEITÄ (KUVALAATTOJA) KAIKKIIN KUVITTAMISTARKEITUKSIIN VALMISTAA KEMIGRAFINEN OSAKEYHTIÖ HELSINKI, UUDENMAANKATU. 10. Puhelin 5480